

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

*Brooklin
B8 12*

HÖG ILLUSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SONDAGEN DEN 18 MAJ 1919.

HUVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

Genom luften Berlin—Stockholm.

1. Den tyska luftomnibusen landar på Gärdet.
2. Doktor Sablatnig, luftomnibusens förare. 3.
På Gärdet, då flygarne togo mark. — Press-
fotobyrå.

Bygget. Novell av Ellen Lundberg-Nyblom.

"HAR HADE VI TANKT OSS, ATT Huset skulle stå!"

Den som talade lät litet andfådd, och han stötte käppen hårt i marken för att ge eftertryck åt sina ord.

"Vacker plats, — inte sant?" Slämman var icke längre andfådd, men den ljöd hård och befällande, och de mycket ljusblå ögonen i det magra, slätrakade ansiktet vändes mot den unge mannen, som stod vid hans sida.

"Utmärkt!" kom det efter ett betänkande. "Slutningen lagom, — terrängen medgörlig. — Utsikten är ju härlig!" Den unge mannen gjorde en rörelse mot den buktande ekhagen med sjön i bakgrunden, som om han velat presentera landskapet för den han talade vid. Det var en tidig vårdag med kylig vind och grå, olöfvade träd.

"Och ni, fröken, — ni är väl också nöjd med valet?"

Den unga dam, som stått tyst bakom de båda herrarna, kom ett steg närmare.

"Å visst är det vackert här uppe!" svarade hon och fortfor att kisa ut emot fjärden.

"Eva är nöjd. Det vet jag!" Det var åter den kyliga, avgörande rösten som talade.

Den unga damen kastade en snabb blick åt sidan på honom under sina raka, mörka ögonbryn, öppnade munnen som för att tala, men teg.

"Ja, nu kan ju ni två resonera om detaljerna", fortfor den slätrakade herrn korthugget. "Ni vet ju redan ungefär hur jag vill ha det. Rymligt — modern! Rummens antal får ju bero. Ni visar naturligtvis först ett förslag. Se'n får vi talas närmare vid. — Tegel? — Ja, naturligtvis. Jag avskyr trähus, och granit är för seriöst". Han började gå fram och åter på den lindrigt sluttande ängen.

"Här — med fasaden rätt åt söder, — och så den där dungen lagom att skymma staden. Men gaveln fri. Jag vill kunna se fabriken. — En terrass? — Gärna för mig! — Nå — allt det där blir senare frågor. — Först och främst god plats i salongen för mina tavlor, — god plats i matsalen för mina middagsgäster, — rymliga toaletterum". Han såg på klockan och räckte den unge mannen handen.

"Ja, — jag har inte tid längre just nu. — Jag har resande, som väntar mig. Men ni vill väl ta saken grundligare, — se er omkring. Kommer du med, Eva? — Jaså, — du stannar!"

Direktör Erlin räckte den unge mannen handen, lyfte lätt på hatten för dem båda och började gå nedför den långa slutningen mot staden. När han kommit ett stycke ned, vände han sig häftigt om.

"Hallå!" ropade han uppåt. "Det faller ju av sig självt, att det skall vara färdigt nästa år vid den här tiden. — Till vårt bröllop", tillade han. Hans ansikte lyste torrt och gråblekt, och utan ett småleende vände han sig och halvsprang sista stycket av backen ned mot staden.

De båda där uppe stodo ett ögonblick tysta och sågo honom försvinna. Så vände sig arkitekten mot den unga damen vid sin sida. Det var första gången han riktigt såg på henne. Hon var tämligen liten och smärt, blond, med ett smalt, fint ansikte och ett par grå ögon, som just nu sågo mycket allvarliga ut. Också munnen var allvarlig, fyllig och litet stor, med en liten tendens till framspringande underläpp. Håret blåste ned över pannan på henne, och hon strök upp-

hörligt bort det. Hon hade inga handskar, och en stor safir lyste ovanför hennes smala förlovningsring.

Arkitekten följde den där stenen med ögonen, medan han talade.

"Har — er fästman alltid så där brått?" frågade han dröjande.

Fröken Eva smålog. "Ja" — svarade hon. "Han lever med klockan i hand".

Stackars karl, fänkete Harry Ternern. "Det måtte vara ansträngande!" sade han högt. Jag förstår inte — —! Ibland måste man väl ändå ge sig tid — — Fördjupa sig — —! Leval!" tillade han lägre.

Fröken Eva blev röd. "Nej!" hon skakade på huvudet. "Han har inte tid."

Det låg något komiskt i den nyktra förklaringen, och de brusto båda i skratt.

"Är det inte en vacker plats?" frågade han strax därpå för att leda bort samtalen. "Här kommer ni att få det härligt."

Hon svarade ingenting. I stället gick hon ett par steg framåt och skuggade med handen över ögonen.

"Det är väl här vi har söder?" frågade hon. Han tog upp sin kompass.

"Alldeles riktigt! Alltså — fasaden hitåt. Har ni tänkt er något särskilt vad rumfördelning och inredning beträffar, fröken? Jag vore ju glad att få någon ledtråd."

Eva skakade på huvudet. "Inte alls! — Det här är ju inte mitt hus", tillade hon lägre.

Arkitekten ryckte till. "Ja, men det skall ju bli! — Ni skall ju bo där! Leva där! — med er man!"

Hennes ögonbryn sammandrogos som av förgärlighet eller plåga. "När tror ni, att ni kan ha ert förslag färdigt?" frågade hon hastigt.

"Å — om några veckor. Jag skall skynda mig!" svarade han ivrigt. "Det skall bli roligt att se, om jag råkar träffa er smak."

Eva suckade och satte sig ned på det korta gräset.

"Det blir nog inte så lätt, för jag tror inte att jag har någon!" sade hon småleende. Hon satt och stack med en pinne bland grästuvorna.

"Visst har ni det! — Det ser man ju!"

Eva såg upp på honom. Han stod med händerna korslagda över bröstet; mörklagd, litet mager, med ett par kloka ögon, som sågo rätt ned på henne.

"Och tänk, jag skulle vara överlycklig, om jag kunde få bygga mig ett stort, vackert hus!" Han skrattade till. "För att vackert ska det naturligtvis bli, när jag skall bygga det!"

"Skulle ni?" svarade hon. "Det tror jag inte! Ingenting kan väl vara rymligare, än att slå sig fast på en fläck av jorden, — binda sig till händer och fötter vid samma murar, samma utsikt, samma enförmiga lilla vrå av världen. — Åtminstone så länge man är ung", tillade hon lägre.

"Hur skulle ni vilja ha det då? Jag blir nyfiken!" Han satte sig hastigt ned i gräset bredvid henne.

"Resa!" Det kom med låg röst. "Se all jordens härlighet, leva, njuta av allt vackert! — Tids nog kan man slå sig till ro!" tillade hon.

"Men — det är väl ingenting, som hindrar, att ni gör det — sedan. Med — er man?"

Eva såg på honom från sidan, och det kom något ofåligt i hennes blick.

"Ack! — Det är inte så jag menar. . .! Inte alls så! — Jag vill. . .!"

"Er blivande man är mycket äldre än ni, fröken Eva?" sade Ternern och reste sig som för att gå.

Eva nickade. "Ja", svarade hon. "Over tjugo år. — Och vid den tiden kanske man tycker om att sätta sig fast!"

"Då återstår bara, att skapa er ett hem så bedårande, att ni aldrig längtar därifrån", sade Harry Ternern och räckte henne handen, när hon reste sig upp. "Jag vill gärna göra vad jag kan för att bidra till er lycka."

Det sades med ett småleende, men orden ljödo allvarliga, och Eva såg frågande på den nästan obekante unge mannen, som lovade henne något så stort.

"Lyckan beror väl ändå mest på en själ", invände hon. "Om man kan fånga den och sedan hålla den fast."

"Jag är övertygad om, att ni kommer att hålla fast den, när ni en gång har den under tak", inföll han hastigt. "Er mun ser så bestämd ut."

Eva svarade ingenting. Hon stod och såg ut över den tillämnade byggnadsplatsen.

"Det blir ett stort hus!" sade hon slutligen.

"Ja visst!" — det är ju ställt på framtiden!" svarade Ternern utan att tänka på sina ord.

Eva blev röd. Men den unge arkitekten märkte det icke. Han gick fram och åter på terrängen, som om han i tankarna mätte något.

"Tegel!" sade han halvhögt. "Det går bra tillsammans med ekarna där i ängskanten. Det är värme över tegel; — hemtrevnad. — Tycker ni inte?"

"Jo!" svarade Eva likgiltigt. "Jag tycker om tegelhus. Men då måste de vara gamla! Mycket gamla!"

Harry Ternern brast i skratt.

"Jag tycks ha goda utsikter att vinna er sympati med mitt bygge, fröken." Han hade blivit allvarlig. "Egentligen borde jag kanske avstå från alltsammans. Ty eftersom vi båda ju skulle hjälpas åt, — och ni. . ."

"Ack, bry er inte om, vad jag säger!" mumlade Eva och vände sig halvt bort. "Det är bara det, att jag. . ." Hon talade icke till slut, utan började gå före honom nedför backen.

"Gör nu bara ert förslag färdigt och visa mig det, så snart ni kan, så skall vi börja tala om allting i detalj!" Hon vände sig om emot honom och smålog, men hennes uttryck var allt annat än strålande.

Förslaget var längesedan färdigt och gillat, och bygget hade gått framåt några månader med rask fart.

Hösten började komma. Men uppe i ekbacken, där sten och murtegel skröpade, och där de varmröda murarna till det nya huset höjde sig, såg det ännu sommaraktigt ut.

Solen gassade på den nedtrampade ängen, och ekarna stodo gröna, fastän dagen om mornarna liknade frost. Sjön gnistrade isblå i de svala senseptemberdagarna, och en och annan asp fladdrade som en brandfackla i den ännu oberörda skogen.

Eva och Harry Ternern hade råkat dagli-

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4.
Riks 1646. Allm. 9803.
Red. Högman: kl. 11—1.
Riks 8660. Allm. 402.

Expeditionen: kl. 9—5.
Riks. 1646. Allm. 6147.
Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Idun A, vanl. uppl. med julnummer: Helt år Kr. 14:—
Halvt år » 7:25
Kvartal » 5:75
4:de kvartalet » 4:50

Idun B, praktuppl. med julnummer: Helt år Kr. 18:—
Halvt år » 9:25
Kvartal » 4:75
Månad » 1:75

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

40 öre eft. text. Utländska annonser:
45 öre å textside. 45 öre efter text., 50 öre
20 % förhöjning för å textside, 20 % förh.
särskilt begärd plats. för särsk. begärd plats.

gen under den gångna tiden. De hade talat, diskuterat, tegat tillsammans. Tidigt och sent hade de vandrat uppför den sluttande ekbacken, och alltid hade det varit som något nytt, lovande i varje nytt möte. Direktör Erlin kom regelbundet varje söndagsmorgon för att konstatera, att bygget gick framåt, annars visade han sig aldrig. Hans tid var ständigt upptagen. Han hade gjort några radikala förändringar från början, men sedan han fått vissa huvudmoment till sin belåtenhet, lät han allt gå sin gilla gång.

Eva hade i början förefallit passiv, men allt efter som arbetet skred framåt, blev hon mera intresserad. Terners förslag var originellt och personligt, och han hade ett sätt att utlägga var sak för henne, som kom hennes uppmärksamhet att spännas. Icke för att det skulle bli hennes hus! Det glömde hon oupphörligt. Men det var själva arbetet, som glädde henne; planernas sinnrikhet, förmågan att ta vara på utrymmet, att skaffa in ljus och kommunikation i rum och våningar, spisar och väl placerade fönster; — dörrar på sina rätta platser. Det var som ett puzzle, där varje liten bit måste fogas in på sin rätta plats för att bilda ett helt, och det fängslade henne. Och — var det endast detta? Endast själva bygget?

Det var en atmosfär av liv kring den unge mannen, som satte in sin intelligens och sin energi på att bygga detta hem; — något på en gång harmoniskt lugnt och levande, som drog henne till sig, som hon, utan att reflektera däröver, sökte bort emot med var dag som gick in.

Det var en klar höstdag. De stodo där båda, inför det nästan färdiga huset med planer och ritningar framför sig på ett provisoriskt bord.

"Vad det måtte vara för en lycka att kunna skapa!" sade Eva och böjde sig ned över blåkopian för att söka efter en detalj. "Bygga! Det är ju som att ha att göra med något levande, organiskt! Känna det växa under händerna! Ja, ni är lyckliga!" Hon såg upp i hans ansikte, som var tätt intill hennes över ritningen.

"Ja — i fall ni blir nöjd, då det är färdigt", kom det mycket lågt. Han lyfte en kalke-ring och låtsade se den mot dagern.

"Färdigt!" Eva reste sig med en ofålig suck. "Jag vill inte alls, att det skall bli färdigt! — Då är ju glädjen slut; — jag menar, då är intresset förbi. Det är ju just vägen fram till målet, som är det innehållsrika! — Det är därför jag tycker ni är lyckliga! Ni har alltid ett mål framför er, och ni — när det på ett sätt aldrig. Ni skapar för andra — och förnyar ideligen er själv. Målet!" Hon ryckte på axlarna. "Jag önskar vi kunde hålla på att bygga i evighet!"

"Ni resonerar som en filosof, fröken Eva!" svarade Ternern. "Och ni har rätt. Målet ger oss mod, men det är kampen för att nå det, som ger oss glädje! En konstnär kämpar alltid. Det är kanske därför han är ungdomligare — och på ett sätt gladare än andra dödliga."

"Jag avundas er!" sade Eva.

"Det skall ni inte göra!" svarade Ternern lugnt. "Ha vi ett stort mått av andlig glädje, så ha vi så mycket annat att dra's med, som det vill mod till att bära!"

"Ja, men konsten är ju en kärlek", invände Eva, "och det vill väl ändå inte mod till att bära på en kärlek?"

"Det kan nog hända, att det behövs mod till det också — ibland!" svarade han med ett småleende. Men det är ju sant, att det är det enda, som gör livet rikt. — Ska

vi inte gå in och se ett slag? Det har visst gått framåt en del, se'n ni var här sist."

Inne i den skumma, långa hallen låg sol-luset från söder rätt in genom tre höga smårutade fönster. Dammet stod som en vit pelare in över tegelväggar och plankor, och dörrarna voro ännu gapande hål.

"Tycker ni inte om min långa hall?" frågade Ternern och mätte den med ett uttryck av ömhet. "Den är jag verkligen själv så glad åt. Man blir så trött på allt ut och in och vråar och snedsprång. Det vilar så skönt med långa, släta ytor, raka linjer, reda i organismen. Och ett hus är ju, om något — en organism. Ni hör, fröken Eva, hur jag kan tala för min vara. Men någon måste ju göra det, när ni inte säger det!" Han skrattade.

"Ni vet, att jag älskar ert hus!" svarade Eva. "Jag vet ju, hur ni känt för det, alltsammans, tänkt och kalkylerat — in i minsta detalj. Ert hus blir ett härligt hus."

"Mitt hus?" Ternern skrattade igen.

"Ja visst! Det är ju ert verk!" svarade Eva allvarligt. "Det är ert!"

De hade hunnit in i det stora vardagsrummet, vars fönster vette mot utsikten över sjön.

Ternern lade handen på fönsterplattan.

"Här skall ni sitta och drömma", sade han, "och se ut över vattnet i mänsken och solsken, ta emot era gäster, vara en förtjusande värdinna — och känna er riktigt lycklig." Han lade starkt eftertryck på den sista meningen, men orden ekade genom det stora, tomma rummet med en ihålig klang. Och Eva tycktes icke alls ha hört. Hon såg varken på utsikten eller rummet.

"Tala inte om det!" kom det slutligen. "Då blir allting så stelnat och tillfruset och fastslaget för alla tider."

"Så här blir chéminéen, — gillar ni den?" Harry Ternern hade gått bort till andra ändan av rummet. Eva gick efter honom.

"Å, — det blir vackert!" sade hon efter-sinnande. "Så enkelt och förenamt! Jag är så tacksam för att ni inte är svag för krimskrams."

Ternern brast i skratt.

"Ja, det är ganska trevligt att slippa", inföll han muntert. "Men en chéminée är ofta en svårlost sak, och en så viktig faktor i ett vardagsrum. Härden! — Det är ju liksom hjärtat, varifrån all värme skall strömma ut. — Den måste man vara särskilt noga med!"

Eva såg på honom ett ögonblick utan att svara.

"Ni tänker och känner på rätta sättet för allting", sade hon slutligen. "Ni känner precis som jag själv." Hon smålog. "Kan man komma uppför trappan?" tillade hon hastigt.

"Å ja — så fämligen — om jag får hjälpa!" Han tog hennes hand och hjälpte henne över bjälkar och bråte.

"Är loggian färdig?"

"Ja — det var just den som var överraskningen!" Han räckte henne åter handen, instinktivt, som för att få känna hennes belåtenhet, och de gingo ut på den breda loggian över hallen.

Där uppe var utsikten stor och omväxlande. Långt nere, bakom ekdungarna, syntes stadens kyrktorn och en klump tegeltak. Men horisonten var vid, och ett par, tre seglare ströko fram på fjärden i solskenet.

"Här är väl ändå vackert?" sade Harry Ternern förtjust och satte fram en trästol åt Eva.

"Mycket!" Hon satt länge tyst och såg

ut. Han hade också satt sig ned, och ingen av dem talade.

"Hur väl jag känner varje liten punkt i den här utsikten", sade Eva slutligen. "Varje liten ojämnhet i horisonten, varje holme i fjärden — varje takkontur."

"Och håller av det?" frågade Ternern.

Eva ryckte på axlarna.

"På ett sätt! — Med ett slags vemodigt ömhet, som man känner för alla barndomsminnen, — för sina leksaker, — böcker. — Man hänger fast vid det! Och ändå! — Om man vill leva, måste man göra sig fri!"

Åter blev det en lång tystnad.

"Nu tänker jag vara näsvis", sade slutligen Ternern lågt. "Men — vi äro ju så gott som kolleger! — Ha varit det nu — närmare ett halvt år! — Och vänner! — Jag inbillar mig, att vi äro vänner?" Han talade lugnt, men han hade blivit blek. "Jag tycker mig känna och förstå er så väl, fröken Eva, och ändå — — förstår jag ingenting av alltsammans!.. Vill ni inte — vill ni inte förklara mig — varför?"

Eva satt alltjämt stilla och såg rätt framför sig.

"Det kan inte ändras", sade hon slutligen långsamt. "Det måste bli — — Ett gammalt löfte! Min mor lovade — på mina vägnar! — Jag själv har lovat! Han har varit min förmyndare — min beskyddare", hennes läpp krökte sig i ett litet ironiskt leende vid det sista ordet. "Ja — vad vill ni kalla det? — Ända sedan jag som liten flicka blev ensam i världen. Och jag höll verkligen av honom, — som en präktig, torr, pålitlig gammal farbror. Tror ni jag tänkte en möjlighet till något annat? — Så — en vacker dag — för ett par år sedan — friade han till mig. Det kom så plötsligt — oväntat, att jag trodde jag skulle sjunka i jorden. — Jag blev rädd, sade nej — gång på gång! En gång — skrattade jag åt honom! Jag glömmet det aldrig! Han var förfärlig. Men så — en dag förlät han mig; friade igen — lovade mig guld och gröna skogar — och frihet! Å — all den frihet jag någon kunde önska! Tror ni han gärna ser oss tillsammans?" Hon smålog. "Nej! Men han är rädd att skrämma bort mig. — — Men — kanske ni inte förstår! Jag har honom att tacka för allt — allt! — Han har gett mig allt — tiotal av år! — Och jag höll av honom — då — ända till dess..!" Hon slog händerna för ansiktet och satt tyst. "Det kom en tid, då det kändes, som om det skulle kunna bli bra — drägligt nog! — Det var ju också det, att.. det var ingen annan tanke, som upptog mig, ingenting annat, som jag.. längtade efter —!" Hon vände bort huvudet och teg igen. "Jag var alldeles ensam. — Det var liksom intet skäl för mig, att.. ja, ni förstår, kanske..! Och så har jag någon slags vidskeplig tro på ödet!" Hon vände sig hastigt emot honom som om hon väntat ett svar av honom. Men han teg.

"Men så — — jag vet inte", — — hon strök nervöst med ena handen över den andra. "Sista tiden har allting blivit så svårt, — tusen gånger svårare än förr! Jag tror det är ert fel!" Hon såg på Harry med ett litet vemodigt småleende, som slocknade inför hans allvar.

"Ert levande väsen", hon talade lågt och fort. "Och ert levande arbete kom mig liksom att se klarare än förr.. det förhårdnade, trista, — — stereotypa — i vad som väntade mig. Och så — det här bygget!" Hon såg upp emot valvet i loggian. "Jag vet inte vad det är, som kommit att röra sig

Ronsflifen Förening för hemslöja och Konsthandverk. **Atelier- & Resfotografer** göra sina inköp fördelaktigast hos Aktiebolaget ARTO, Malmö, S. **Försäljningslokal: Gamla Högskolan - - - Göteborg.** Rikstel. 52 76, 56 22. Telegramadress: ARTOHAND.

inom mig! Något som vaknat — och lever; alltid nytt, oväntat. Något man vill leva med i — och följa. Ett slags utveckling! — Ja — jag talar kanske mycket dumt, men...! Det är ju det som är livet! Inte sant?"

Harry Terner svarade icke. Han hade rest sig och stod framför henne med ryggen mot ljuset. Hans ansikte såg blekt och sorgset ut.

"Nu försvinner jag snart, — och så kan ni få ro att glädja er åt er hem som ni vill." Det kom tveksamt och liksom med möda. "Om några månader kommer den roligaste delen av arbetet, — då ni får reda in er hem, och sedan — triumfen att få visa det för era vänner."

"Triumf!" Evas mun drogs till ett litet ironiskt leende. "Och det tror ni? Tillade hon och såg upp på honom med ett par frågande sorgsna ögon.

Harry Terner svarade icke.

"Kom!" sade han och vände sig bort — "Kanske vi skall gå ned igen. Det skymmer."

Det var dunkelt inne i den långa hallen. Solen hade gått ned bakom backen, och blott en sned stråle löpte som en eldskåra längs det vitrappade taket.

"Vet ni vad jag ofta tänkt på?" frågade Eva, då de hunnit ut på planen.

"Nej!"

"Att jag hellre skulle vilja stå i regnväder under ett paraply ute i skogen tillsammans med en man jag älskade — än leva under ett glacerat tegeltak med — — —"

Hon avbröt sig och en lång stund gingo de tysta bredvid varandra. Också när de skildes var det med en tyst handtryckning.

Det dröjde länge, innan de återsågo varandra efter den dagen.

Vintern hade kommit, snön föll över det nya glacerade tegeltaket på direktör Erlins hus, och en liten smal rök ringlade från en av skorstenarna mot den tunna luften.

Eva hade legat sjuk, länge, och Harry Terner gick var dag ensam den långa backen uppför. Där ledde nu en bred, nygrusad körväg, som delade sig vid planen till två — varav den ena förde bort till ett garage. Direktör Erlin inspekterade allttjämt var söndag och gav korthuggna, torra bulletiner om Evas befinnande. Harry Terner blev icke mycket klok på det. Men han undrade, väntade — och längtade. Det stora, praktiga huset — hans händers verk, — stod där plötsligt som något tomt, själlöst. Livet, det värmande och ljusa livet, var borta, när hon icke var där. Vad brydde han sig om den långa hallen, den vackra loggian med sina luftiga arkader? Han mätte och beräknade, ritade listverk och rumsdetaljer, granskade ritningar och räkenskaper, och hela tiden lyssnade han med hjärtat på spänn efter hennes steg. Skulle hon då aldrig komma igen? Var blev hon av? Förstod hon då icke?? — Ja — vad ville han, att hon skulle förstå?

Det stora huset ekade av hammarslag och röster. Harry Terner hade inrett ett av gästrummen i övre våningen till ett provisoriskt arbetsrum. Där lågo papper och blåkopior kringströdda, liksom bortglömda. Vad allting gick frögt! Det låg som en dov olust över det vackra huset, och direktör Erlin såg ut som ett åskmoln. Det kom hinder på hinder vid leveranser och beställningar, som om allt hade sammansvurit sig.

Och så gledo dagarna undan, och snön smälte från det glänsande taket, och gröna fläckar började skymta i det tunna snötäcket utanför på backen.

Våren? Var det verkligen våren, som åter var i närheten?

Harry Terner hade plötsligt stannat i sin promenad uppåt bygget den tidiga mars-eftermiddagen. En underlig lukt av fuktighet och liv slog emot honom från marken, och en liten talgoxe envisades att låta höra sitt värläte i en buske vid vägen.

"Våren!" sade Harry Terner sakta och tog av sig sin mjuka filthatt. En varm bölja slog upp inom honom, och han söp in den svala luften som om han druckit den. När han kommit upp i det stora gästrummet, fände han en brasa och började arbeta.

Arbeta! Det fanns egentligen icke mycket kvar för honom att göra. De sista detaljerna väntade på att Eva skulle reda upp dem tillsammans med honom.

"Eva!" Han upprepade hennes namn gång på gång, slängde bort ritstiftet och gick fram till fönstret.

Det började redan skymma en smula. Den bleka luften var askgrå, och tunna, fuktiga skvar svepte fram över horisonten. Där uppe på höjden hörde man blåsten som i tacklingen på ett skepp.

Harry Terner stirrade ut över de svarta trädsilhuetterna utan att se dem, och hans mörka ögon tycktes komma närmare varandra, medan han begrundade något.

Nej, vad det blåste! Var kom vinden ifrån? Den svepte runt om huset, som om den letat efter en vrå att stanna i, silade in och kröp ut igen och tycktes stundtals släcka elden i den vackra antika kakelugnen.

Han borde väl gå hem! Här var inte mera att göra i dag. Och ändå dröjde han! Varför? Han visste det icke själv. Han tänkte på den gångna vintern, — hösten och sommaren, som gått före den.

Bygget, som snart var färdigt, och där hon skulle bo, som fyllde alla hans tankar, ända sedan hon första gången lutat sig över ritningen på hans bord och omedvetet vidrört hans skuldra. Han hade känt det som en elektrisk beröring av ungdom, kvinnlighet — värme. Och så — alla deras möten och samtal om bygget: "ert hus", som hon envisades att kalla det. Hon hade känt med honom — in i minsta detalj, förstått och glatt sig, och så klokt och lugnt hon gjort sina inlägg, utan skytt av koketteri eller viktighet. — Livet blev rikt och värt att leva, när ett par sådana ögon följde ens arbete, när ett sådant väsen, — mjukt och livaktigt — tog del i ens liv. Han såg för sig hennes smala hand, som pekade på ritningarna eller strök undan håret ur pannan. Handen med den blå ringen! En annans! — Hon skall vara en annans! — En annans! hamrade det inom honom. "Inte för dig! Inte för en ensam, strävande man som du!" Det tog honom i ett fast grepp kring hjärtat — men plötsligt skraftade han till för sig själv. Han mindes hennes ord:

"Jag ville hellre sitta i skogen i regnväder under ett paraply — — — Nå, varför hade hon alls sagt ja åt en annan, då? — Ja — det var ju då — innan —? Och nu var det för sent!" Åter kände han det fasta greppet omkring hjärtat, som nästan betog honom andedräkten. För sent! — Ett avskrämt ord! Ogripbart som ett spöke — och fast som en mur! — — —

Det mörknade där ute. Endast en smal glödande rand längs horisonten lyste upp rummet som med ett eldsken. — — — Det var som om det gått någon i korridoren utanför gästrummet. Steg? — Nu? — — — Harry lyssnade ett ögonblick men sjönk åter i

tankar. Det var blåsten. Han stod allttjämt och stirrade ut.

Nu tog någon dörren. Det stod någon på tröskeln. Det var Eva.

Hennes smala ansikte glödde i aftonljuset, och hennes allvarliga ögon lyste.

"Det är jag!" sade hon sakta och lade sin hand på Harrys. Hans ansikte var blekt trots ljuset från västerhimlen.

"Eva! Är ni frisk igen! — Å — gudske-lov!" Det kom som en djup suck av befrielse.

"Jag längtade — —!" svarade hon. "Efter att se hur här såg ut! — Ja — det förstår jag!" ifyllde han. "Som ni ser — här är i det närmaste färdigt". Han talade fort och ivrigt.

"Nej!" Hon hade börjat darra som i ångest. "Nej — jag längtade... Jag längtade efter...! Jag måste se —! Jag ville —!" Hon kunde icke fortsätta. Hon slöt ögonen, och hon skulle ha fallit, om icke Harry tagit emot henne.

Han tryckte henne hårt intill sig utan ett ord. Slutligen öppnade hon åter ögonen. "Jag har sagt honom", sade hon nästan ljudlöst. "Jag kan inte! — Jag vill inte! — Det är omöjligt!" Hon slöt åter ögonen och tryckte sig ännu närmare hans skuldra som för att få stöd.

"Skall jag gå?" frågade hon plötsligt och rätade på sig. Hon såg ängsligt på honom.

"Kom!" sade han lågt. "Vi ska båda gå! Vi ha ingenting att göra här längre. Vår plats är inte här!"

Han höll allttjämt sin arm om hennes liv, och de gingo tysta genom den långa hallen, där skymningen redan låg grå.

Eva såg varken till höger eller vänster. Hon gick som i en dröm.

När de låst halldörren bakom sig och stodo ute på planen framför huset, slocknade den sista solglansen.

Och nu kom värregnet; jagat av blåsten, piskat snett in genom de nakna träden, frusande, smaltande mot den nya grusvägen.

De halvsprungo nedåt backen. Men Eva orkade icke längre.

"Jag är klen ännu!" sade hon sakta och tvärstannade. "Du vet inte! Jag trodde aldrig jag skulle orka — komma i tid." Hennes huvud sjönk mot Harrys bröst.

"Är det inte förskräckligt?" frågade hon plötsligt och såg upp på honom. Hennes ögon stodo fulla av ångest. "Är jag inte...?"

Harry böjde sig över henne och såg henne länge in i ögonen.

"Jo", svarade han sakta. "Det är förskräckligt! Men sådan är kärleken! — Och nu — är du min!" Han kysste henne och lade liksom beskyddande båda sina händer kring hennes huvud.

Regnet öste ned.

"Men jag är rädd att det dröjer, innan jag kan bygga ett så vackert hus åt dig, som det du självant avstått ifrån i dag", tilllade han dröjande.

"Jag vill inte ha något hus!" jämrade sig Eva. "Du skall bygga åt andra — tillsammans med mig!" —

Harry smålog och tryckte henne närmare intill sig.

"Minns du, du sade en gång, att du hellre ville stå i skogen i regnväddret under ett paraply, tillsammans med den man du älskade, än — —! Och jag — jag har inte ens ett paraply att erbjuda dig till tak! Du lilla stackare! Du blir genomvåt!"

"Ack! Det gör ingenting!" Hon tryckte sin kind intill hans med en liten trött suck. "Det regnar ju på oss båda två!"

Pröva

Tuppens Zephyr Iduns Kokbok

och Ni köper ingen annan.

AL
ELISABETH ÖSTMAN.

är den bästa kokbok för det svenska hemmet. — — —

9:de upplagan nu utkommen.
Pris kr. 7:— inbunden. — — —

När framtiden dans. Av Annie Åkerhjeltn.

TIDEN RIDER FORT. DE ÖNSKEMÅL som ännu för ett tiotal år sedan stodo i ett hägrande fjärran för det demokratiska tänkandet, närma sig snabbt sin fullbordan och torde om få år kunna avskrivas från programmen såsom redan realiserade. Den politiska makten har utan tvivel vid den tiden helt övergått i massans händer; därmed förskjutes även den sociala tyngdpunkten från den hittillsvarande "överklassen" till "underklassen". Den programpunkt som nämndes "klasskillnadens utplånande" förverkligas med rivande hast genom arbetslönernas stegring. Vi ha redan nått den punkt där kroppsarbetet, d. v. s. det arbete som icke kräver någon längre föregående studietid, betalas högre än det arbete som fordrar dylika förstudier. Vi taga ett enda, men belysande exempel. I Kristiania fordra typograferna, som det uppgives, 8,000 kronors grundlön. Den här ifrågasatta löne-regleringen för journalistyrket stadgar en grundlön av högst 5000 (morgontidning i huvudstaden) vilken icke kan stiga över 7000. Vilken ung man kommer väl i framtiden ej att föredraga att sätta en tidning framför att skriva den?

Den kolossala samhällsomvälvning som in nuce ligger i denna förskjutning av inkomstförhållanden, skall kanske icke fullt göra sig gällande förrän den nu levande generationen med sitt redan förvärvade kvantum högskolebildning och sin mot bildningen gynnsamma livsuppfattning avgått från skådeplatsen. Först under den generation som växer upp under de nya förhållandena skall förändringen fullmogen framträda. Vi vilja kasta en blick på den. För enkelhetens skull förutsätta vi en framtid, ostörd av häftigare revolutionsstormar, sådana som de öst- och centraleuropeiska, vi bortse från det ekonomiska inflytande de nya internationella relationerna komma att utöva — ett enligt min mening ödesdigert inflytande för alla de stater och folk som icke höra till de maktägande inom nationernas förbund — och tänka oss alltså att förhållandena i övrigt bliva ungefärligen sådana de äro. Vilken skall då verkan bliva av den stundande inkomstförskjutningen?

I få ord sagt denna: bildning och kunskap förränta sig icke längre och komma därför icke heller att förvärvas. Ty huru många unga män skola kosta tid och penningar på universitetsstudier eller ens studentexamen, när de icke längre erbjuda praktiska fördelar, utan tvärtom en bestämd försämring i utkomstmöjligheter och ekonomiskt läge? Jo, jämt upp de intellektuellt förstande, som söka kunskapen för kunskapens skull och därtill ha råd att göra det. Och huru många äro dessa?

De äro ej många, men de skola snart bliva ännu färre, ty hava vi väl hunnit så långt, dröjer det ej länge innan de bliva martyrer för sin kunskapsförst. Så snart de en gång inskränkts till ett fåtal, bliva de föremål för demokratiens naturliga hat och misstro mot fåtalet, mot dem som genom en eller annan kvalifikation skilja sig från och höja sig över massan. Vägen till politiskt och socialt inflytande skall vara stängd för dem, vägen till befordran skall vara stängd för dem, och det återstår dem att framsläpa en bekymmersam tillvaro på en underordnad plats — ett slags "bildningsproletariat" som för varje dag blir allt fåtaligare. Ty människorna tycka icke om att vara martyrer, i alla händelser icke utan synbar gloria, och det kan man icke förtänka dem.

Och även om de trots allt detta ville söka

bildningen, skall tillfälle icke länge erbjudas dem. Ty icke kan staten, den demokratiskt bestämda staten, i längden upprätthålla bildningsanstalter för ett illa sett fåtals skull? Statsinrättningar äro och måste vara avsedda för de många och ej för de få. Universitetet och högskolor komma att anpassas efter den nödtorftiga fackutbildning som erfordras för att hålla samhällsliv och produktion i gång. Och med huru ringa mått av allmänbildning en dylik fackutbildning kan hjälpa sig, det ha vi redan sett prov på.

Men även denna strängt ransonerade utbildning kommer att småningom sjunka. Den tekniske ledaren av en fabrik får antagligen ej in stora löneförmåner framför arbetarne, att det kan uppväga ansvarsbördan, trakasserier och stridigheterna med de underordnade; alltnog, de unga männen komma att hellre stanna inom arbetarnes led. Och när man icke kan få vad man behöver, hjälper man sig med vad man har. När inga skickliga tekniska ledare längre stå till buds, hjälper man sig med oskickliga. Att allmänheten kan lätt nog vänjas vid sämre och dyrare produkter, det ha vi tillräckligt sett nu under kristiden. Blir fabriksarbetet, blir den allmänna samfärdseln och mycket annat — ända till boendet i hus — mera farofullt än förr på grund av den tilltagande oskickligheten i framställning och drift, så vänjer man sig också därvid, som man vande sig vid sjöfarten under minfarornas och torpederingarnes tid. Man vänjer sig vid allt, om man får vänja sig så småningom.

Sammalunda på alla områden. Mänskligheten har förr existerat utan skickliga läkare och utan antiseptik. Den kan göra det ännu en gång. Dödligheten och sjukligheten bli bara litet större, medellivslängden litet kortare, det är alltsammans — befolkningen litet glesare, och det skola många räkna som en avgjord fördel. Utbildade präster behövas inte; en vinkelpredikant kan predika, och även döpa, viga och begrava, om han bara får lov, och det kommer han snart nog att få. Folkskolläraren och yrkesskolans lärare kunna meddela hela det kunskapsmått den så beskaffade mänskligheten behöver, och den dag torde icke vara så långt avlägsen, då folkskolan som enda kunskapskälla kommer att triumferande resa sin tron på den högre bildningens ruiner.

Grunden till denna utveckling se vi lägga inför våra ögon den dag i dag är genom den politiska maktens förskjutning från överklass till underklass, genom kroppsarbetslönernas stegring utöver det intellektuella arbetets lönenivå, och genom det till-

Stjärnorna.

**KVALLSLJuset står över ängarna.
Tung är luften och trött och ljum.
Alla vita stjärnor
äro inne på sina små rum.**

**Jag undrar, om Gud inte tänker
att öppna dörrarna snart?
Det var så längese'n jag såg
en stjärna skimra klart.**

**Där går en vit, gammal kvinna
och drömmer en gammal dröm.
Den handlar också om stjärnorna,
som sömma sin eviga söm.**

**Jag tycker, att Gud kunde skicka
en enda stjärna hitned,
finge gammalt folk nånting att leva för
och barnen att leka med.**

GRETA ANDERSSON.

tagande undanskjutandet av sakkunskapen. Naturligtvis tar det någon tid innan omvälvningen blir fullt genomförd. Världen förfogar ännu i denna stund över ett kapital av kunskap och teknisk förmåga, som synes hart när omätligt. Det tyckes som om det skulle behövas långa tidrymder för att tillintetgöra det. Men vi få icke glömma att kunskapen icke existerar i och för sig, att dess bärare äro människorna och om man så vill, böckerna, vilka dock strängt taget ej heller existera, om de icke läsas. Efterföljes den nu levande generationen av en generation som anser bildningens värdelös och låter böckerna olästa förfaras, så kan världens fond av vetande förskingras långt förr än vi ana. De unga universitetslärare, som nu glädja sig åt att en gång ge sin kunskapskraft i arv till sina ännu späda små, skola troligen se dessa samma söner uppvuxna föredraga murarens eller typografens väl avlönade verksamhet framför en illa avlönad professorsanställning. Och framför allt skola de föredraga arbetarens rikliga dagspenning alltifrån unga år framför studietidens improduktivitet och skuldsättning. Vad skulle hindra dem att göra ett sådant val? Sociala hänsyn? Framtidens socialt och politiskt inflytelserike komma, som redan delvis är fallet, att tagas ur kroppsarbetarnes led. Nedärvd kärlek till förfining? Förfiningen har länge varit stadd i raskt sjunkande uppifrån, och mötes av en raskt stigande hyvsning nedifrån — i alla händelser i yttre måtto. Framtidens välavlönade unga arbetare komma att uppträda i korrekta sportkostymer om söndagsförmiddagarna och i korrekt smoking vid aftonnöjena, och att lära sig äta med gaffel i vänster hand och några andra småting äro inga trollkonster. Kanske också att den fortgående samhällsufarmning, som enligt mångas åsikt måste bli en följd av industriens socialisering, kommer att göra all strävan efter korrekthet överflödig. Alla samhällsklasser "steppa" på samma sätt, och alla komma att ha sitt lilla mått av folkskolebildning att röra sig med. De små rester av klassfördomar som ännu torde finnas, är uppfostran på väg att fullständigt utplåna hos det uppväxande släktet. Varken komma den nya generationens söner av universitetsbildade fäder att hysa någon ovilja mot att själva bli kroppsarbetare, eller deras systrar mot att gifva sig med sådana. Om femtio år skall processen vara i det närmaste fullbordad och, eftersom den föregår i alla land, den europeiska kulturen — ett minne blott. Härom dagen berättade ett telegram från Petrograd — där förhållandena ju, för att begagna ett härvarande bolsjevikorgans ord, "äro som den ljusaste sommarsaga" — att bolsjevistiska vederbörande låtit försälja de vetenskapliga institutens instrumentsamlingar som skrot. Handlingen är symbolisk för hela den framtid vi gå till mötes.

Men, säger kanske någon, det är väl skillnad på bolsjevism och demokrati i ordets allmänna mening. Nej, inte mycket. Det är bara en skillnad i tempo — och smärfförnimmelser. En förändring som framtingas med en våldsamt stöt, kan vålla häftig smärta, under det att samma förändring kan försiggå nästan utan någon smärta alls, om den verkställes långsamt och försiktigt. Men resultatet blir i båda fallen detsamma. I båda skall en reaktion följa, också i motsvarande tempo. Men vilka former den kommer att ikläda sig, därom förmå vi nu icke bilda oss någon föreställning. Vi kunna därför icke göra den till föremål för vare sig hopp eller fruktan.

Teaterliv i Kristiania.

(Forts. o. slut fr. nr 18.)

RAGNA WETTERGREEN har spillet de Ibsen-roller levende og menneskelig, hvor hun naturlig og ubevist kunde nå ind til kvinden i rollen. Hun var en skjøn og blodrik Rita i de første akter av "Lille Eyolf", en interessant Hedda Gabler første gang hun spilte rollen, en farlig Regine i "Gengangere" og en stykkevis eien-dommelig, men ikke helt naturlig Ellida i "Fruen fra havet". I Bjørnsons skuespil var hun engang en strålende ung Ågot i "Leonarda" og en humorfyldt og temperamentsrik fru Arvik i "Når den nye vin blomstrer". Til hendes ypperste roller hører Elina i Hamsuns "Ved rikets port", på en gang uskyldig og farlig, med en brændende eventyrlyst i blodet.

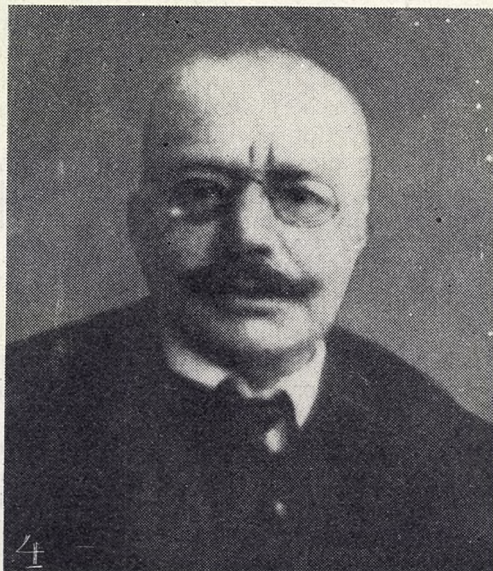
Av mangel på roller bröt hun i sin tid ut fra Nationalteatret og sökte til Fahlströms teater, her spilte hun med hele sin heffige lidenskap i en række franske skuespil som "Pariserinden", "Fri kjærlighet" og "Claude hustru". Efter at hun hadde vendt tilbake til Nationalteatret fik hun et par gange lignende roller, hustruen i "Dianette" og den gamle frue i "Eventyret". En av hendes sidste og aller bedste roller er hustruen i Strindbergs "Oväder". Fru Wettergreen har i det hele försterangs belingelser for at bli en ypperlig Strindberg-skuespillerinde.

Fru Wettergreen har to egenskaper som

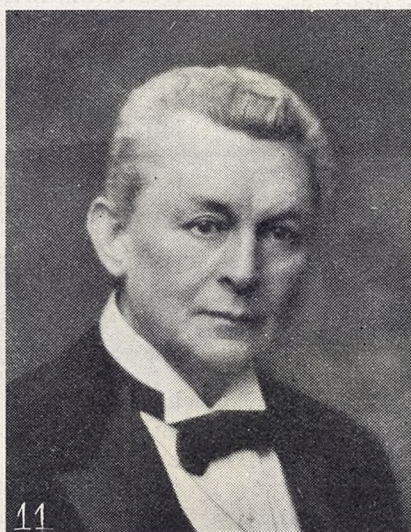
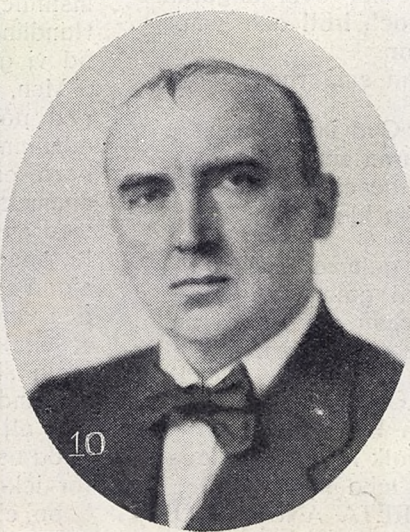
skuespillerinde som frænges sammen ved hendes sterke, likefremme menneskelighet, det smittende humor og den naturlige sorg-

git er fru Ulfstjerna i "Johan Ulfstjerna". Julie Lampe har et elskværdig og ekte humor. Mette Bull som spiller så fint og naturlig og med så forstandig karakteristikk, har desværre forlatt Nationalteatret.

Tilgangen på unge skuespillerinder er meget liten. Gerd Egede Nissen som har et blændende teaterdyre og en række medfödde fængslende teaterregenskaper, som gjør at hun altid optar og interesserer, men hvis temperament er litt for kjölig, har — i alle fald for tiden — forlatt scenen. Gerda Ring har ikke saa iöinefaldende teaterregenskaper, men forener stor energi, stærkt og alvorlig arbeide med et dypt og sandfærdig talent. Hun står altid helt og holdent inde for hvert ord hun siger. Hendes kunst er endnu ikke helt frigjort, arbeidet

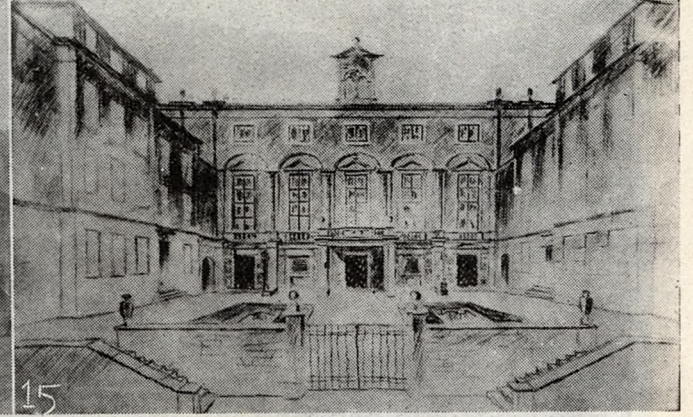
1. Stub Wiberg som advokat Berendt i "En fallit". 2. Stub Wiberg, civilporträtt. 3. Stub Wiberg som Hjalmar Ekdahl i "Vildanden". 4. Författaren Gunnar Heiberg. 5. Fredrik Garman. 6. Eugen Schönberg. 7. Harald Otto. 8. Johan Fahlström. 9. Hauk Aabel. 10. Harald Stormoen. 11. Nicolai Halvorsen. 12. August Oddvar.

För Idun av Kristian Elster. 2000

merkes gjerne litt for stærkt, men hun er så fuldkommen ærlig i sin følelse, og hendes kunst blir for hver ny rolle rikere, hendes fantasi friere. Længst har hun hittil nået i Gunnar Heibergs "Gerts have", i "Den gule nattergal" og som Hedvig i "Vildanden".

Nationalteatret har alltid haft sin styrke i den

række ypperlige talentfulde skuespillere det har rådet over. Sjælden har der ved en enkelt scene været samlet så mange førstesangs mandlige kræfter. Egil Eide begyndte som den stormende elsker, stormende i enhver betydning, som Romeo truet han i bokstavelig forstand med at rive ned samtlige scenens adelige hus. Hans overordentlige begavelse og ildfulde temperament rev ham med sig. Men snart fik han herredømmet over sig selv. Han har et sandt kongelig ydre, en stor og brilliant helhetsskikkelse, han bærer kostymet som ingen anden. Men hermed forener han en dybde, en lidenskabelig kraft og en styrke i følelsen og menneskeskildringen som bare den geniale skuespiller har. Et farlig ord! Men hans kunst har geniets stempel, han har de usedvanlige dimensioner. Med årene er han blit av de roligste på scenen uten at miste en gnist av sit ildfulde temperament. Han elsker nu de store rolige linjer, selv der hvor han når dypest ned i skildringen av et sammensat sind. Han trær med den samme selvfølgelig naturlighet ind i tragedie som i det moderne skuespil. Det er ikke her mulig at nævne alle hans roller fra kong Oedipus og Brand til doktoren i "Fruen fra havet" og Kareno i "Ved rikets port". Han har fundet sig hjemme i vidt forskjellige former for det menneskelige temperament. To roller fra hans scener i år viser det klart. Han var en strålende, naiv, fantastisk og modig doktor Stockman i "En folkefiende" og en fruede melankolsk, indadvendt og storladet kong Philip i "Don Carlos".

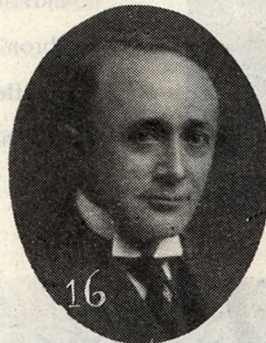
Eides motsætning er Harald Stormoen, som for tiden ikke er knyttet fast til noget teater. Stormoen er en utpræget moderne skuespiller, en fanatisk realist, som bygger sine roller på iakttagelser og utformer dem med nøiagtige naturalistiske detaljer. Han er en menneskekjender som få, hans fantasi er koncentreret om at levendegjøre dagliglivets mennesker. Ingen kan som han gi billedet av ondskaben, særheten, ensomheten. Hans menneskeskildring virker som portrætter, bredske i sin naturalistiske sandfærdighet, egte norsk i typerne. I den holbergske komedie skapte han en ypperlig Vielgeschrei i "Den stundesløse", fordi han følte med dens aktualitet, spilte den like ut av dens menneskelighet. Av hans ypperlige, utprægede galleri av menneske-

typer kan nævnes bl. mange andre dr. Schack i "Kjærlighet og venskap", rektor Kroll i "Rosmersholm", Dingsrud i "Harald Svans mor", Ressen i "Balkonen", Lundestad i "De unges forbund", den fortrinlige Kristiania-type Seladon Andrisen i "Storken" og hans sidste rolle kapteinen i Strindbergs "Dödsdansen".

En overlegen og bevist skuespiller er Stub Wiberg, intelligent og fantasirik, klok og kultivert. Hans temperament er nervöst, hans kunst erfaringsrik, hans menneskefremstilling indtrængende og omfattende. Han er av de få norske skuespillere som føler sig helt til rette i den klassiske komedie, han har netop den forening av intelligens, fantasi og kultur som her er nødvendig. Han er en ypperlig Erasmus Montanus. I den moderne komedie har han skapt skikkelser som Steensgård i "De unges forbund" og Hjalmar Ekdal i "Vildanden". Med stor fantasi og intens følelse har han skildret en række samfundsløse, ulykkelige og ensomme undergangsskikkelser som Ulrik Brendel i "Rosmersholm" og Beinsky i "Taifun". Nær disse roller står hans dype, inderlige fremstilling av Harald Jarl i "Sigurd Slembe" og Johan Ulfstjerna i Tor Hedbergs skuespil. Ved siden herav har han ved fin og nænsom karakteristisk skildret en række gamle, gjerne litt ensomme mænd, han har et ypperlig kjendskap til den gamle mands krop og sind.

Skjønt intelligens og fantasi også kjendetegner Ingolf Schanckes kunst, er han allikevel en helt forskjellig skuespillertype. Temperamentet er et helt andet, Ingolf Schancke er langt mere lyrisk, det svinger heffigere, er mere følsomt nervöst. Hans kunst er i høi grad sjælfuld, inderlig. Det har fulgt ham den fare at han var vort teaters elegante skuespiller, den som bedåret og indtok umiddelbart ved sit skjønne, eien-

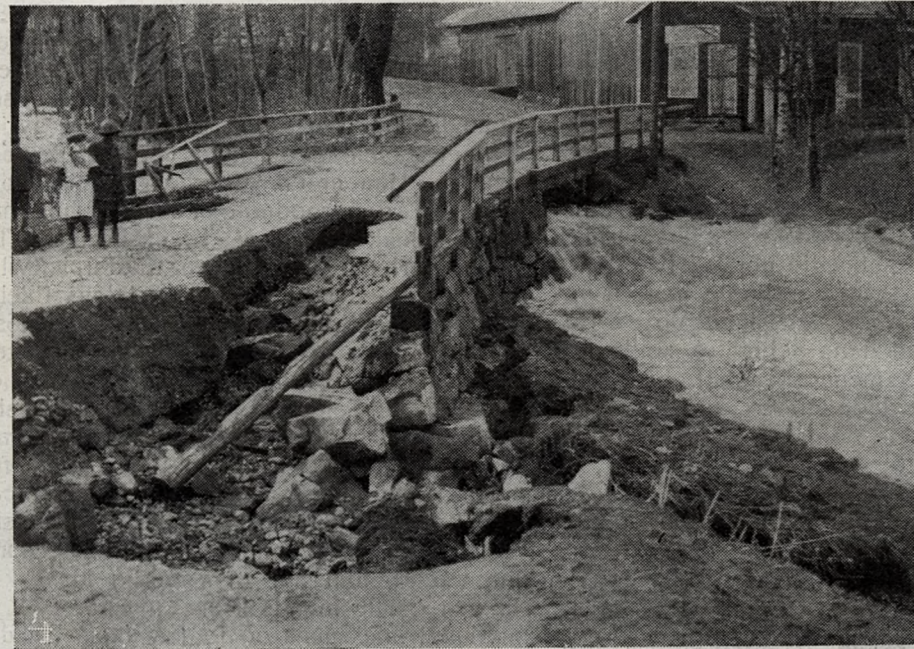
(Forts. sid. 318.)

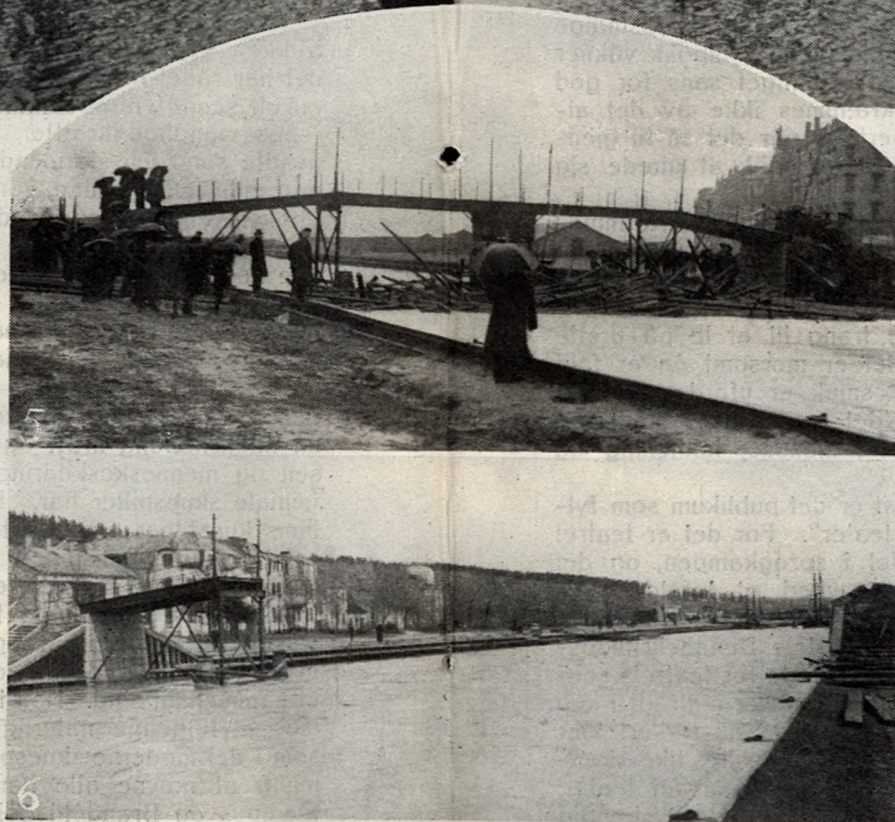
13. Norska Nationalteatern. 14. Centralteatern. 15. Den nya (intima) teatern. Enligt av arkitekterna Blakstad & Dunkers med första priset belönade förslag. 16. Holst Jensen. 17. Trygve Larsen. 18. Theodor Berge. 19. Teaterchefen Sigurd Eldegaard. Det norske teatret. 20. Henrik Børseth. 21. Harald Steen.

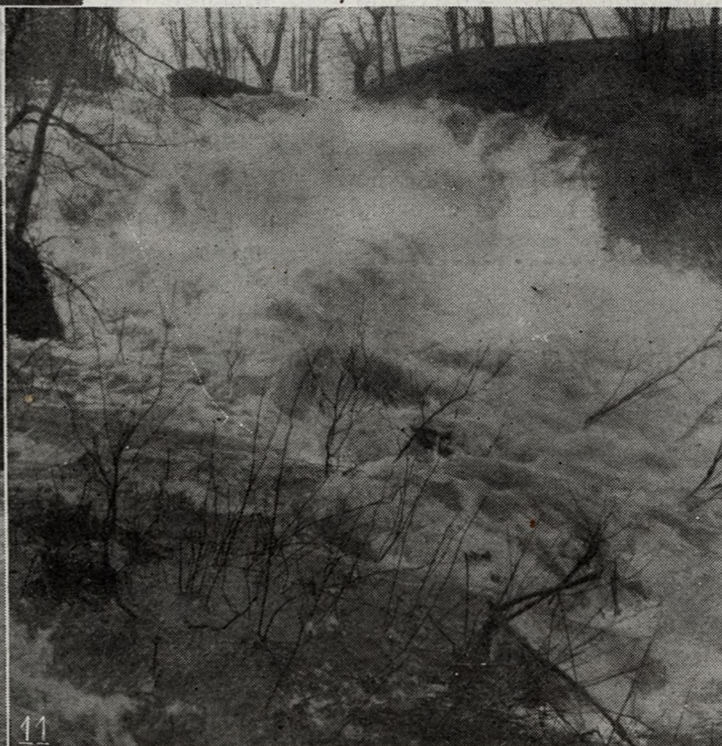
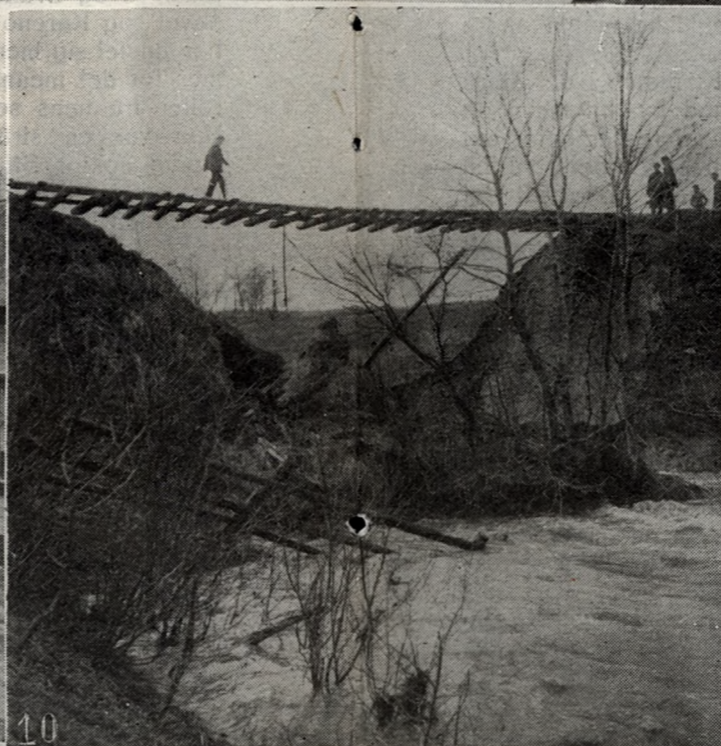
De stora översvämningarna i Norrland.

1. Förförelsen vid Sollefteå bruk. 2. Sundsvalls badhuspark under vatten. 3. Vid Sollefteå bruk; f. h. elektricitetsverket. 4. Vägen raserad vid Sidsjöbron, Sundsvall. 5. o. 6. "Puckelbron" i Sundsvall före och efter raset. 7. Selångerån sätter hus un-

der vatten; (Sundsvall). 8. Ett broras i Sollefteå. 9. Fagerdal vid Sundsvall. 10 Järnvägsbanken rasar (Sundsvall). 11. Sidsjöbäcken vid Sundsvall i uppror. 12. Störbron i Sundsvall rasar. 1, 3, 8, Therese Karlström foto, 2, 4, 5, 6, 7, 9-12 Ateljé Waagsböe.

(Forts. fr. sid. 315.)

dømmelige ydre. Han danset de hundrede gange gennem grev Danilos rolle i "Den glade enke", — og uten at hans kunst tok skade av det! Det viser dens alvor, dens styrke. Han er som skuespiller til det yderste personlig, sig selv. Hans elegante vittige replik har gjort ham meget anvendt i lystspillet og for litt anvendt der hvor tyngden av hans begavelse ligger. Det er i hans temperament en blandning av melankoli og lyrisk lidenskap som burde gjøre ham selvskreven til Hamlets rolle. Han venter endnu på den som på mange andre roller. Med ånd og finhet spiller han Helge i "Johan Ulfstjerna", med sælsomt og fantastisk vid Johan Löwen i Gunnar Heibergs 1905-skuespil "Jeg vil værge mit land". Helt i Shakespeares ånd, som en slags forstudie til Hamlet, spiller han Jacques i "As you like it", og med en dulgt, smertelig patos Fedja i "Det levende lik".

Halvdan Christensen, teatrets chef, begynte som elsker, men hans følsomhet, hans lyrik er snarere en fare for hans kunst end dens styrke. Han er i virkeligheten en udmærket moderne karakterskuespiller, hans klare replik rammer sikkert og naturlig. En av hans ypperste roller er "Herren" i Strindbergs "Oväder", og sidste höst spilte han litt forsiktig, men med megen fin forståelse Sang i "Over ævne" første stykke.

August Oddvar har jeg nævnt før. Han står utenfor de andre, eiendommelig, egenartet, talentfull og ny i sin kunst. Han virker hverken ved realistisk fremstillingskunst eller indtrængende opfatning av rollen, men ved sit temperament. Trods sit eiendommelige, litt stive spil, sin stort-blomstrende replik har han en egenartet charme. Han eier ord og uttrykk for en ny ungdom på scenen.

Publikums yndling, teatrets eneste helt komiske skuespiller av rang er Hauk Aabel. Det gikk mange år før Aabel slog igjen, like så mange som det varte før han slapp sig helt løs og lot sin komiske fantasi få fri flugt. Nu hører han til dem et publikum ikke kan stå for. Men han har de virkelig fremragende egenskaper som komisk skuespiller, karakter og følelse og ikke sjelden en forfriskende bidskhet. Han hadde en stor seier som Holbergs Jeppe fordi han spilte friskt ut fra sig selv, helt menneskelig og troværdig, elskværdig og likefrem og med sundt og godt humör.

Centralteatret er vor lystspil- og opprettscene og ledes av teaterchef Otto med en våken sans for hvad publikum ønsker. Otto er en dreven teaterleder, og hvad der kunstnerisk betyr mere, en rask og behændig instruktör. Ved hans side står Theodor Berge, som det sikkert ikke skyldes i liten grad at teatrets niveau i de senere år er blitt hævet betydelig. Berge er en klok skuespiller og en sikker og kultivert instruktör. Teatret rår over en række gode kræfter, dets styrke er den borgerlige komedie. Der kan teatret gi millieuet gjennom et sikkert avstemt samspil.

Dets første kraft — som fra hösten skal over til Nationalteatret — er Holst-Jensen. Han rår over et urokkelig humör og den sikreste replik. Men ved siden av det er han en fantasifuld karakterskuespiller, skarp i sin karakteristik, selvstendig og personlig i sin fremstillingskunst. Hans virkemidler er små, men precist rammende. Ved hans side står Harald Steen, sanger og skuespiller, med en sikker replik, Leffman, fin, litt ensformig og Kloumann, en yngre skuespiller med betydelig evne til

karakteristik. Av skuespillerinderne virker fru Helene Norman eiendommelig, på en gang utstudert og naturlig, med en vittig rammende replik, kjölig overlegen i sit spil. Fru Hedemark bærer omfrent alle teatrets ældre komiske roller med et uopslitelig humör. Erna Schöien var i mange år teatrets populære unge pike, men har ofret for meget av sit engang så findrende friske talent til opretten. Av de yngre skuespillerinder virker Sigrun Enersen betydelig, hun eier et eiendommelig og selvstendig talent.

Vort tredje teater "Det norske teater" står i en særstilling, både fordi det bare spiller her det halve år, ellers er det på reise, og fordi det spiller på landsmål. Dets scene er saa stor som en talerken, og uro fra kafeen i samme bygning truer stundom med at overdöve skuespillernes stemmer. Når dertil kommer at det stadig skifter skuespillere, og at de skuespillere det har slet ikke altid kan magte landsmålet, og at det har meget besvær med at skaffe sig et skikkelig repertoire, vil det forstås at teatret har vanskeligheter nok at kjæmpe med. Det kan heller ikke negtes at det har git utilladlig plads for dilletantisme og middelmadighet. Men allikevel interesserer teatret og har sin betydning. Dets bedste kunstnere har en utpræget norsk karakter, en naiv oprindelighet, en frisk følelse og en oprigtig iver. Sine bedste skuespillere, en lyrik kræft som Henrik Börseth og en komisk skuespiller langt utover det almindelige som Trygve Larsen, en eiendommelig og fin skuespillerinde som Betzy Holter, og en dygtig og selvstendig kunstnerinde som Ranka Knudsen har teatret tapt. Men de har endnu gode kræfter igjen, Eugen og Henny Schönberg, Johanne Bruhn, Rydland, Lars Tvinde og Aasta Nilsen. Og fremfor alt, det har nu en sikker kunstnerisk leder i Sigurd Eldegård, tidligere skuespiller ved Nationalteatret, som både forstår teatrets begrænsning og evner at utnytte dets kræfter.

Som alle teaterbyer har også Kristiania en del skuespillere som ikke er fast knyttet til noget teater, men som gir gjæsteroller snart her snart utenbys. Det er først og fremst Johan Fahlström, en av vore ypperste skuespillere, kraftig og personlig med en mandig varm lyrik. Agnes Mowinckel tilhører heller intet teater. Det er noget storlinjet over hendes kunst, men den er ikke altid sikker. Den er i höi grad temperamentsfull, men litt uberegnelig.

Men hvor er blandt alle disse skuespillere vor scenekunsts unge elsker? Han hører desværre fremtiden til, men det er unægte-

Albert Engström

fyllde för några dagar sedan 50 år under allmän tillslutning från hela det Sverige, som lärt sig uppskatta hans originella humor i Strix och i de många böcker han skrivit om den svenska bonden och den stockholmska kologen. Idun har tillföre haft Engströmiana både i ord och bild och inskränker sig nu till dessa rader för att inom kort återkomma till ämnet i ett annat sammanhang.

lig nödvendig at fremtidens ungdom snart melder sig og banker på teatrets dör.

IV.

Når en snakker om en bys teaterpublikum, er det næsten altid for at gi vond-ord fra sig. Det er nu engang slik, at det brede publikum er rede til at falde for det dårlige, det omtrentlige, sensationen og sentimentaliteten og den grove komik. Og i så henseende er vist ikke Kristiania publikum bedre end noget andet.

Men Nationalteatrets publikum har sine gode sider. Det er ubetinget opmærksomt og våkent. Det har ord for at være trægt, men det er ikke sandt. Det er et villig publikum. En spøk slår hurtig ned, det er let at lokke på latteren, og det er ikke bare den grove komik som lokker dem. Det følger opmærksomt de skiftende stemninger på scenen, det er følsomt for det gode og naturlige samspil. Det bevæges av handlingen, men også av karaktertegningen. Noget rigtig godt Ibsenpublikum er det ikke, men det er heller ikke opdraget med gode Ibsenforestillinger. Så snart teatret spiller løs på det menneskelige i Ibsens skuespil og bekymrer sig mindre om det dysindige og den temmelig tilstövede symbolik våkner publikum. Det har ubetinget sans for god scenekunst og skræmmes ikke av det alvorlige tunge repertoire når det så til gjengæld av og til får en spøk at glæde sig over.

Centralteatrets publikum er enklere, mindre sammensat, med ubetinget mangel på sans for tragedien. Når der spilles alvorlige skuespil på Centralteatret, har publikum en ulyksalig trang til at le på urette sted. Det tror det er morsomt og er fuld av velvilje. Dets smak er ufordærvt slet. Til gjengæld er det umiddelbart med der, hvor det finder sig hjemme, taknemlig og let bevægelig.

Ganske kritikløst er det publikum som fylder "Det norske teater". For det er teatret et virksomt middel i sprogkampen, og det takker for hjælpen med et bifald og en blomsterrigdom som gjælder like meget det sletteste som det bedste. Denne kritikløshet har været til stor skade for teatrets scenekunst. En smule bedring er indtrådt i den senere tid, og ledelsen er nu sikkert klar over at fordringene her må stilles like strenge som til et hvilket som helst andet teater, såfremt teatret skal få nogen selvstændig betydning, og at kritikken ikke må ta andre end kunstnerisk hensyn.

Som teaterby er da Kristiania i det store og hele en ganske god by, litt ujevn og uberegnelig. Dets musikinteresser optar det stærkt, og en virkelig fast opera vil bli teatrene en farlig konkurrent. Hvorvidt det kan bære et fjerde teater, "Det nye Teater" som er planlagt som et utpræget literært teater, får tiden vise. Den gode skuespillerkunst har et sikkert, men ikke netop så stort publikum. Skuespillerne omfattes ikke med den nysgjerrige kultus som f. eks. i Köbenhavn, en enkelt skuespiller kan dyrkes en sæsong eller to, men det driver snart over. Skuespillerfotografier hører ikke med til enhver ung pikes nödvendigste utstyrsgjenstande. Dette nökterne forhold mellem scenekunsten og publikum er sikkert i længden det sundeste for begge parter. Respekten for skuespillerkunsten og dens kulturelle betydning er utvilsomt i vekst. La mig ikke overdrive, den er ikke stor, som sansen for kunst herhjemme i det hele ikke er stor, ikke på langt nær stor nok. Men den er i vekst — og det er langt bedre end en utbredt og flat skuespillerdyrkelse.

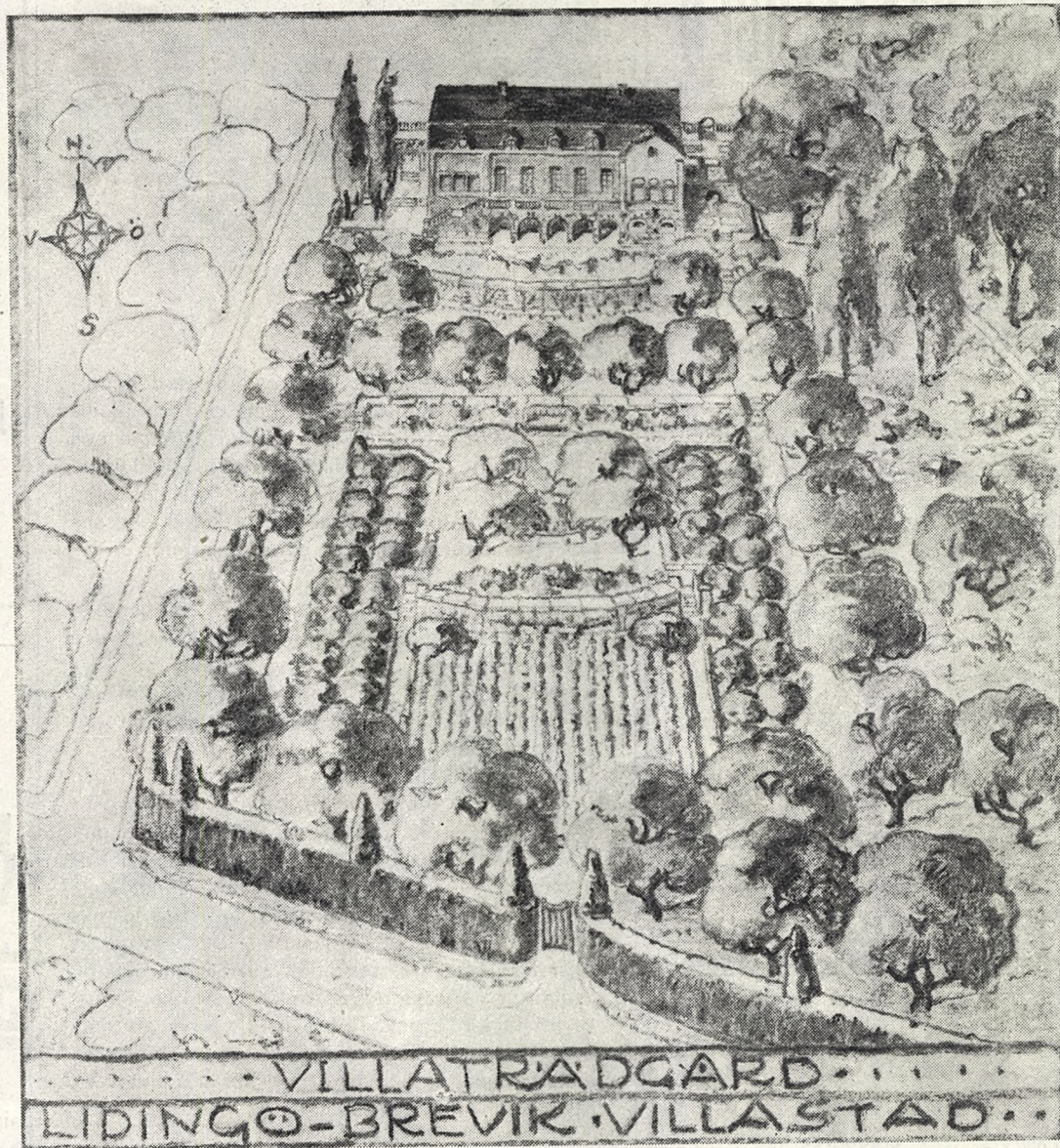
Hur man anlägger mindre trädgårdar. *

Några råd av trädgårdsarkitekten Ester Claesson.

DEN SOM VILL INRÄTTA sig på landet bör nog överväga byggnadstomtens möjligheter innan han bestämmer sig för den. Tomtens storlek, läget i de fyra väderstrecken, jordens beskaffenhet, vattentillgång, dränering och vindskydd äro av allra största vikt, isynnerhet för den, som vill anlägga trädgård. Ingen väljer gärna att bygga i sluttning mot norr eller öster eller i allmänhet på kalla och blåsiga platser, såvida han ej köpt tomten endast för utsiktens skull utan tanke på någon anläggning. För den trädgårdsintresserade blir alltid ett soligt och öppet läge helst i sluttning mot söder och med skydd för nordlig och östlig vind att föredraga, då inga växter i längden må väl av drag.

Den nytta och trevnad man kan få av sin tomt beror sedan mycket på byggnadens plats. Rätt ofta gör en ur trädgårds-synpunkt oriktig placering av denna det nära nog omöjligt att ordna området på ett tillfalande sätt. Boningshuset borde alltid placeras så, att största delen av trädgården kommer åt sidsidan. På en sydtomt vore tomtens nordvästra hörn, — om ingenting föröfrigt hindrade, — rätt platsen för byggnaden. Trädgården kan då anläggas i ett sammanhang med sin största utsträckning i söder och öster. Finnas däremot vackra träd och trädbestånd, måste dessa i viss mån få avgöra byggnadens plats. Man kan inte nog sätta värde på att ha några gamla kronträd med kraftig lövmassa i närheten av boningshuset. Dels ge de en angenäm lätt halvskugga åt rummen, vilket på södersidan ibland kan vara bra, dels inrama de byggnaden och bilda dessutom förgrund för trädgårdsperspektiven. Saknas alldeles träd på platsen, så borde man alltid kosta på sig anskaffning av några större träd med 10—30 cm. tjocka stammar, som gå lätt att flytta, t. ex. lind, lönn, alm, pil eller poppel samt plantera dem på väl avvägda avstånd runtom byggnaden.

För att uppnå en god samverkan mellan byggnad och trädgård är det alltid önskvärt att höjdskillnaden mellan bottenvåningen och trädgården blir den minsta möjliga och högst 80 cm. I vårt klimat måste vi tyvärr för kylans skull avstå från att lägga dem i samma plan, hur angenämt

Villaträdgård å Lidingö-Brevik.

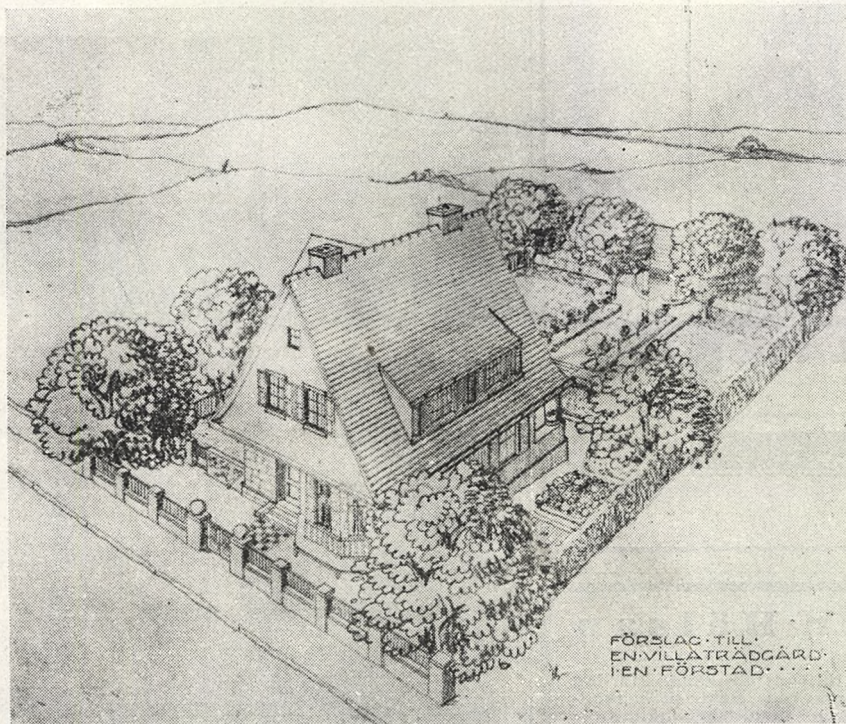
det än kunde vara att direkt från boningsrummen komma ut i trädgården eller på en solig terrass. Att däremot först behöva gå en trappa på 10—15 steg kan aldrig bli så inbjudande. Trädgården blir mer en dekoration utan verkligt sammanhang med byggnaden.

I starkt kuperad terräng, där trappor från bot-

och skaffa en noggrann plan över de blivande anordningarna. Detta gäller även de minsta anläggningar. Vill man av pekuniära skäl ej utföra allt på en gång utan fullborda det så småningom, kan man på så sätt med ledning av planen ändå få en enhetligt ordnad trädgård. Vid varje anläggning är man ytterst beroende av ägarens smak, anspråk och levnadsvanor samt icke minst av vad han vill kosta på sin trädgård. Helt naturligt är det därför omöjligt att ge några allmänna regler för själva utformandet av området. I stället kan måhända ett exempel ur praktiken vara av intresse.

I den villaanläggning jag här vill beskriva har fördelaktigt nog, byggnad och trädgård planerats samtidigt. På denna tomt, som är c:a 6,000 kvdm. och ligger i stark sluttning mot söder, har byggnaden sålunda kunnat placeras i det nordvästra hörnet, så att hela den öppna söder-sluttningen, förut åker, fått helt utnyttjas till trädgård. Däremot har östra delen, som är trädbevuxen helt och hållet bevarats som naturpark och på samma gång fått utgöra läskydd mot kalla ostliga vindar.

Norr om byggnaden är inkörsporten och på denna sida plats beräknad endast för en vändplan.

Förslag till en villaträdgård i en förstad.

VÅR- & SOMMARKATALOGEN

är nu utkommen.

Sändes Eder gratis & franco.

A/B NORDISKA KOMPANIET
BREVORDEREXP. STOCKHOLM

Fyrtornets
FISKBULLAR
KAVIAR
SARDINER
RADHES ANJOVIS

i ostronsås, Kryddsill, Majjessill, Aptitbitar, Vingasill, Rensad anjovis i dill, Skinn- o. benfri ostronanjovis. Levereras i bleckkärl.

A.-B. Sveriges Förenade
Konservfabriker
GÖTEBORG Kungl. Hoffv.

Till tvätt
och diskning!

Ersättning för tvål och såpa.

GAHNS
TVÄTTEXTRAKT

graderade flaskor.

En flaska till 100 liter vatten

Om bruksanvisningen följes
erhålls tillfredställande resultat.

BARNÄNGENS
NORMALBLÄCK
BLÅTT - LÄTTFLYTANDE

Godkänt för år 1919 av Kungl. Kontrollstyrelsen

Hälsobrunnen Hälsan

— HÄLSINGBORG —

Sofiakällan, landets enda koksaltkälla. Hälsans järnkälla. Härliga havsbad i Öresund, strandbad. Medicinska bad, elektrisk behandling, sjukgymnastik och massage. Lokal hetluftsbekämpning. — Företrädesvis behandlas reumatism, gikt, urinsyrediates, mag- och tarm-sjukdomar, kroniska slemhinnekatarer, skrofler, konvalescens. Brunnkontoret, adr: Hälsingborg, sänder prospekt. Brunnsläkare: A. Björkman.

Trädgårdsparti.

Östra sidan upptages av en köksgård omgiven av mur och nedanför den en liten blomsterterrass. På västra sidan mellan byggnad och tomtgräns är området för terrängens skull uppdelat i tre avsatser, den översta avslutas med en pergola. Mot väster äro terrasserna begränsade av murar. Hela det övriga området är inhägnat av en granhäck.

Söder ut ligger som förut nämnts den egentliga trädgården, som anlagts i terrasser, varvid den starka sluttningen på bästa sätt utnyttjats. Terrasserna äro lagda av sprängsten och jordstenar hämtade från tomten. Terrasstrapporna äro av samma sorts sten lagd i cement.

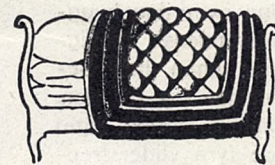
På den översta terrassen närmast byggnaden äro jordlister upptagna för plantering av rosor och clematis, som här komma att trivas bra mot söderväggen. På östra och västra sidorna äro planterade persiska syrener och mot söder mellan de båda trapporna, som föra till nästa terrass är en rosenhäck på gräsmatta. Det övriga är grusplan. Terrassmuren höjer sig 50 cm. och på insidan är på vissa avstånd planterad kaprifolium för att täcka krönet. Den motsatta sidan av muren, som har en höjd av c:a 2 m. över det andra terrassplanet är utnyttjad för uppdragandet av fruktträd i spalje. Denna andra terrass, som är lagd i svag lutning mot söder är uteslutande planterad med högstammiga fruktträd i gräsmatta. Den avslutas med en mur utan krön och en höjd av 1 meter ovan tredje terrassplanet.

Denna tredje terrass är smalare än de båda övriga och utgör den egentliga prydnadsträdgården. Mot murarna såväl i norr som söder äro breda perenna rabatter, mellan dessa är en gräsmatta med en damm, nedsänkt i mitten och omgiven av fyra körsbärsträd. Mot öster och väster begränsas terrassen av låga Rosa rugosa-häckar, bakom vilka marken är docerad och planterad med bärbuskar. Nedanför den lilla låga

Trädgårdsparti.

DUN
TÄCKEN

Högsta komfort.
Idealet för all säng-
beklädnad.

J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.

Katalog
på
begäran.

Rikstol.
20 &
121.

A-B FÖRENADE
PIANO & ORGELFABRIKER
GÖTEBORG.

Flyglar, Pianon, Orglar
från landets förnämsta
fabriker.

Fiskebäckskii

Restaurant

Utsikten
rekommenderas!

En plats-annons uti
Vermlands-Tidningen
läses i över **10,000**
Vermlandshem.

Länets enda dagliga tidning.
Huvudkontor: Karlstad.

Grått Cheviot-Strumpgarn

säljes i mindre poster mot postförskott till kr. 15:90 pr kg. Garnprov mot 12 öre i frimärken.
KRISTINEDALS, Lidköping.

GUSTAV FRENSSENS
BRÖDERNA

är en bok med mærg o. must i. 2 del. à 5.25.
Lindblads Förlag, Uppsala.

STEINWAY

Ensamagentur: Steinway & Sons
Lundholms Pianomagasin
Jakobsbergsgatan 38, Stockholm.

Begär priskurant på
**ROSOR,
BLOMSTERVÄXTER
och KÖKSVÄXTER**

från

N. K:s Trädgårdar
Haga, Stockholm 3

BOLINDERS

Inbesparar **halva** bränslekostnaden.
Finnes i varje järnhandel.

Bästa ingredienser

vid småbak förtjåna bli behandlade med bästa jäsningsmedlet. **Godast** Jästmjöl är bäst och pålitligast.

Säljes överallt i burkar
å 15, 25 och 50 öre.

Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

VILLABYGGARE

Väggpapp o. Tjårpapp, högsta kvalitet, alltid billigast hos **Tapetkompaniet**, Katarinavägen nr 7 (vid Slussen). Riks. 99 05. Allm. 183 20.

Vykort, Bjudningskort och Matsedlar

med bild av herrgårdar och villor utföras efter insänd fotografi. Billiga priser. Prov på begäran.

A.-B. Malmö Ljstrycksanstalt, Malmö.

Köp

Winborgs Stek- & Bakolja

Ersätter fullständigt smör vid stekning och bakning. Finnes i varje specceriffär. Bör medtagas vid utflyttningen till landet.

Garanteras hållbar.

A.-B. TH. WINBORG & Co.,
Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

Ett parti svarta

SILKESSTRUMPOR

inkommet. Pr par
Kr. 4,50.

HÅLSINGBORGS LINNEAFFÄR,
S. Förstadsgatan 2, MALMÖ.
Tel. 4812.

PHOSPHO-ENERGONPILLER
FÖRORDAF AV LÄKARE
"Vid allmän svaghet, nervositet, överansträngning och sömnlöshet."
SÄLJES I ALLA LÄKARTEK
A. B. PHARMACIA, STOCKHOLM
Kungl. Hofleverantör, Stockholm

Använd alltid vid Edra bak

Cederroths Jästpulver

så erhåller Ni de läkraste tårtor och kakor, det åstadkommer en ljuvlig jäsnings och lämnar ingen bismak. Pris pr burk 25 öre, i varje välsorterad affär.

Cederroths Tekniska
Fabrik, Stockholm.

muren mot söder äro hallon planterade. För övrigt är hela det nedersta partiet, som fått behålla sin svaga sluttning, utnyttjat till odling av jordgubbar och diverse köksväxter.

Runt omkring hela anläggningen längs med den 1,5 m. breda huvudvägen stå högstammiga fruktträd. Hela den östra delen av tomten har som förut nämnts i det stora hela bibehållits orörd, med undantag av gallring av mindervärdiga träd och buskar. En smal skogsstig har upptagits runt övre delen av området och i förlängningen av den andra terrassen ha jordstenar upplagts som stöd i den skarpa sluttningen. Här äro inplanterade en del låga blommande buskar samt olika slag av bergväxter. På sluttningen nedanför ha en del lökväxter och andra vårblommor inplanterats i gräsmattan.

För den anläggning jag här beskrivit ha förut sättningarna i flera fall varit gynnsamma. Så har t. ex. den väl dränerade sluttningen i söder och en god jordmån möjliggjort en fruktträdplanteering i gräsmatta, vilket kan vara fördelaktigt i synnerhet i mindre villaträdgårdar där högstammiga fruktträd i gräsmatta gott kunna ersätta prydnadsträd.

Medan ridån är uppe.

NÄR NUMERA ARTHUR SCHNITZLERS FÖRFATTARNAMN lyser på en teateraffisch, föreställer man sig gärna, att stycket är vasst i sin kvickhet och dramatisk fängslade i sin arkitektur. Hans föregående komedier ge oss skäl till ett sådant antagande. Men denne författares lustspel "Fink och Fliederbusch", varmed Dramatiska teatern drar slutstrecket under en ovanligt slapp speltermin, har ganska litet av den Schnitzlerska klon.

Den här gången har han valt journalistvärlden till angreppspunkt för sin ironi, varvid han i synnerhet tagit sikte på den politiska journalistikens benägenhet för kursförändringar, dubbelspel och kompromiss. Som huvudfigur tjänstgör en riksdagsreferent, en godmodig vindflöjel vid namn Fliederbusch, som skriver under detta märke i den dagliga tidningen "Gegenwart", men under signaturen Fink i veckotidningen "Elegante Welt". Hans stora tric är en polemik mellan Fink och Fliederbusch, varav uppkommer den drastiska konsekvensen, att han tvingas utmana sig själv på duell och när hans dubbelspel slutligen avslöjas, blir en så eftersökt penna, att de bägge tidningarna överbjuda varandra för att förvärva honom.

Som synes ett ypperligt uppslag — skada att författaren ej tillvaratagit dess många möjligheter. Kvickheten är avrubbad i långa samtal, som bli rätt tålmodsprövande och hämma handlingens gång och karaktärsteckningen är flack.

Anders de Wahls komiska förmåga i huvudrollen blir emellertid styckets räddning från ett annars oundvikligt fall. Något nytt skapar han givetvis ej, men han bollar flinkt med den väl beprövade arsenal han har av verkningsfull mimik, skratretande tonfall och uttrycksfulla gester, och man är honom tacksam för denna vederkvikelse i öknen. Rollerna ligga för övrigt i händerna på flera av teaterns bästa förmågor och förfuskas följaktligen inte. En som dock betänkligt bryter ensemblen är hr Arvedson, vilken i egenskap av ung, litet narraktig wienerlegant framhårdar i samma onatur, samma kantiga plastik och konstlade repliksättning, som han excellerat i vid flera föregående tillfällen. Här borde väl en ledande regissör gripa in, innan den unge adepten alldeles kör fast i ett omöjligt manér.

Lustspelet föreligger i bokform från Albert Bonniers förlag och gör sig bättre vid läsningen än från scenen.

Oscarsteaterns majblomma heter "Stambuls ros", en operett av Leo Fall, synnerligen tom såväl vad text som musik beträffar, men den tyska gästen Fritzi Massary i huvudrollen är förträfflig — en genomkultiverad artist.

Axel Engdahl, Göteborgs frevligaste skämtare, har skickat hit sitt revysällskap på det vanliga vårbesöket och Folkteaterns salong ekar nu varje kväll av skraff åt revyn "Kaos eller ta't lätt". Den här gången är munterheten fullt berättigad, ty alstret präglas av gott humör, fyndiga kupletter och några alldeles förträffliga dansnummer, därav ett, höstbaletten, verkligt originellt.

Spelet går som en olja och alla passa för sina uppgifter som handsken fill handen.

ARIEL.

Dubbelbred

Vit Japon

alla prislägen.

Aktiebolaget
John V. Löfgren & Co
Kgl. Hofleverantörer
Stockholm

Bästa jästpulver för hembakning är

AHLBERGS JÄSTPULVER

Ahlbergs jästpulver tillverkas av kemiskt rena produkter och utmärker sig framför andra i handeln förekommande genom sin **kraftiga jäsningsförmåga**. Jästpulvret blandas väl med mjölet, degen utbakas genast och sättes i ugnen.
Förvaras å torrt ställe.

CARL AHLBERG, Frejgatan 53, STOCKHOLM.

Rikstel. 5265. :: Sthlmstel. 15913 och 2690.

FRU HILMA MANDAHL'S

Extra fina hemkokade Finnes hos alla välsorterade
FRUKT- och BÄRSAFTER Speceri-, Frukt- och Mat-
ÄRO BÄST varuhandlare i hela riket

i parti: **HILMA MANDAHL, KOMMENDÖRSG. 42, STHLM**

Annonsera i Idun!

Tvättens förstörande förhindras

genom skonsam behandling och genom användande av ett tvättmedel, som inte innehåller några frätande och skadliga ämnen. Den grövre hustvätten liksom även den finaste lyxtvätten skonas i samma grad genom användande av ett tvättpulver, vilket av sig själv löser smutsen och gör tvätten ren, klar och bländande vit genom möjligast minsta arbete med borstning vridning o. s. v. och gör tvättningen till en lekande lätt sysselsättning.

"SOLIDAR"

uträttar allt detta på det enklaste sätt, om man följer bruksanvisningen, och är det moderna hushållets länge eftersökta, oskadliga Tvätt- och Blek-Medel.

»Solidar» försäljes överallt.

SOLIDAR

SVAR

A DEN SENAST INFÖRDA SERIEN frågor följer här nedan svar, och har redaktionen ansett, att det värdigaste priset 10 kr. denna gång bör tilldelas signaturn "A. F.", vadan innehavarnan av denna signatur behagade anmäla sig & vår byrå för beloppets utbetäckande.

N:r 79. Att lära engelska genom självstudium är o t ä n k b a r t. Kasta icke bort tid och möda på ett sådant försök, ty ingen kommer att förstå er, om ni lär er tala det språket på egen hand. Bor ni långt från större stad, där en avdelning av Berlitz School finnes? I Stockholm är adressen Malmskillnadsgatan 11. Skriv dit för upplysningar. Li.

N:r 80. Kan ni icke genom Göteborgs kvinnliga Kontoristförening få anvisning på det slags vilohem ni behöver? Li.

N:r 81. Skriv till Fredrika Bremerförbundet för närmare upplysningar. Förbundet har en sjukkasse. Li.

N:r 82. »15-årig prenumerant» bör vända sig till Fröken Klara Fransén, Jakobsdal, Järva. 16-åring.

— En gammal huskar att binda en borste på barnets rygg med borsten mot skinnet. Barnet väter endast, då det ligger på rygg, och det brukar vakna av att borsten trycker mot kroppen. Medlet är åtminstone absolut ofarligt. Li.

N:r 83. Tag ni folkskollärarynneexamen, om ni känner hög för lärarinnekallat. Det är god framtid med bra lön och pension. A. F.

N:r 84. Låt er systerdotter utbildas till musikdirektör el. organist. Då har hon framtiden för sig och får användning för sin röst också. A. F.

— »Moster Malin» har brev & redaktionen. Insänd adress och porto.

N:r 85. Skriv och begär prisuppgift hos Björck & Börjessons antikvariat, Drottninggatan, Stockholm.

N:r 86. Vänd er med förtroende till en läkare, han råder bäst i ert fall. Kära ni, för att kunna »fly» från allsammans fordras verkliga handlingskraft. Är nog också omöjligt för er då ni ingen har som hjälper er. Alma Mater.

N:r 87. Antagligen något cirkulationsfel. Rådfråga läkare.

N:r 88. Skriv och fråga hos Bukowskis Konsthandel, Stockholm eller hos Musikhistoriska muséet, Riddaregatan 20, Stockholm.

LEDIGA PLATSER

BÄTTRE FLICKA erhåller god plats att sköta 2 personers hushåll. Alla bekvämligheter finnas. Sv. till Kampudden, Arvika.

HUSHÅLLSFROKEN eller hushållerska, skicklig, pålitlig, erhåller plats 15 maj eller 1 juni, i representativ, mindre familj, på bruk i Småland. Hög lön. Svar med betygsskrifter, foto, löneanspr., åldersuppg., sändes till Fru Anna Esmarch, Sanatoriet, Ulricehamn.

Lärlarinna

sökes på landet för 2 flickor i 10-årsåldern fr. o. m. 1 nästkommande sept. Förutom i vanliga skolämnen skall sökande meddela undervisning i pianospelning. Ansökningar åtföljda av betygsskrifter event. ref. o. foto ställas till »Herregårdens», Vårgårda.

Ung, bättre flicka, som har lust utföra en ensamjungfrus sysslor får plats i ing.-fam. i bruks-samhälle. Svar med foto till »Gladlynt», Iduns exp.

Lärlarinna.

Till höstterminen önskas en skicklig, musikalisk lärlarinna att läsa III förb., I och III klass elementarkurser. Helst var vid landet. Svar med referenser, löneanspråk och helst fotografi till Doktorinnan H. Isander, Billingsfors Bruk, Dalsland.

Vid

Dalarnes sinnesslöanstalt, Hedemora, äro en lärlarinne- och en översköterskebefattning till ansökan lediga. Löneförmåner: fritt vivre, 500 kr. i grundlön och 400 kr. i dyrtidstillägg för år 1919. Kompetens: för den förstnämnda helst Slagsta utbildning och för den senare sjuksköterskeexamen. Ansökningshandlingar ställas till Styrelsen och åtföljda av präst-, läkare- och övriga betyg varmed sökanden vill styrka sin kompetens insändas till föreståndarinnan före den 26 maj.

FÖR BILDAD FLICKA, villig att ensam utföra alla i ett hem förekommande sysslor (ej grovsysslor) finnes nu genast plats i 2-3 personers hushåll. Svar till Fru von Sydow, Nyköping.

Bildad flicka,

som vill och kan åtaga sig ensamjungfrus sysslor får plats hos änkefru. Bör vara kunnig i allt som hör till ett bättre hems skötande, matlagning m. m. Svar med uppgift om ålder, rek., lönepret., samt helst foto till »En pers. hushåll» Svenska Annonssbyrå, Göteborg.

Ung flicka, villig deltaga i alla, inom ett litet hushåll förekommande göromål får plats. På lediga stunder finnes tillfälle sätta sig in uti fotograferingsarbeten. Svar med foto till »E. E., Stenungsund.

I familj

med två barn, 2 till 3 år, finnes plats ledig för bildad flicka, gärna tyska eller engelska med goda rekommendationer. Jungfru finnes. Svar med betyg, lönepretentioner och helst foto till Fru Dagmar Plass, Svängbrogatan 4, Södertälje.

Ensamjungfru,

värekommerad, får plats i liten fin familj i Nyköping 15 maj eller senare. Svar till »Ensamjungfru», Nyköping p. r.

Ung flicka,

mycket barnkär o. pålitlig, med behagligt uppträdande, folkskoleutbildning tillräcklig, något sykunnig, erhåller genast förmånlig plats att sköta 2 barn 6 o. 3 år. Sommarvistelse i Falsterbo. Svar till doktorinnan A. Mortenson, 10 Klemenstorg, Lund.

Värdinna,

bildad, representativ och kunnig i husliga göromål samt helst även musikalisk erhåller plats hos bruksdisponent. Svar med betygsskrifter, referenser och fotografi till »Värdinna R. B.» under adress S. Gumaell Annonssbyrå, Stockholm f. v. b.

En proper och ordningsfull

familjeflicka önskas som barnjungfru för en trears familj, med tillträde omkring den 20 maj. Svar till »Barnjungfru», Sydsv. Dagbl. exp., Lund.

Jungfru,

fullt kompetent att sköta tre personers hushåll där husmoder saknas, erhåller bra plats. Medjungfru finnes. Utförligt svar med rekommendationer, åldersuppgift och löneanspråk sändes till »Husmoder», Iduns exp. f. v. b.

En enkel, bättre flicka,

som är villig att delta i alla hushållsgöromål samt medf. till landet över sommaren erhåller plats nu den 1:a till mindre familj. Svar med rek. o. lönepret. önskas. Fru Nydahl Götg. 18, Stockholm.

Sjuksköterskebefattningen

vid Sjukstugan i Säffle

är till ansökan ledig. Löneförmåner äro förutom kost, logi och tvätt följande: Grundlön 500 kr., semesterarvode 50 kr., 3 ålderstillägg å 100 kr. efter resp. 3, 6 och 9 års tjänstgöring, för 1919 dyrtidstillägg 350 kr. Ansökningshandlingar insändas snarast till D:r G. Wirde, adr. Säffle.

Bildad, musikalisk flicka

av god familj, ålder o:a 25 år, kunnig i hushållsgöromål samt villig att med jungfrus hjälp förestå hemmet erhåller bekväm plats hos ensam dam. Svar jämte betygsskrifter, rekommendationer, fotografi samt uppgift å löneanspråk till »Familjemedlem» Box 31, Eksjö.

Kapptillskärerska

med god praktik och förmåga att leda ett förstklassigt syeri får plats den 15 juli i Perssons Manufaktur- & Kappaffär, Kalmars.

Översköterskevikarier.

Vid Långbro sjukhus finnes plats som semestervikarie för översköterska från den 15 juni. Närmare underättelser lämnas av Föreståndarinnan G. Fridström. Riks 34 12.

STUDENTSKOR!

För två studentkor finnes plats som elever å Apoteket Gripen i Sundsvall, att tillträda 1 juni eller något senare.

Vid

länslasarettet i Uddevalla

äro följande platser lediga till ansökan: Omedelbart en sjuksköterska till lasarettets kur- och isoleringsavdelning, till den 1 juni en vikarierande nattsköterska under tre månader med vikariatslöning, till den 1 juli tre avdelningssköterskor. Löneförmåner: Lön med dyrtidstillägg under år 1919 per månad kr. 55:56, en mån. sem., kostpengar 45 kr. och pensionsb. 25 kr. Ansökan med betygsskrifter, åldersbevis, läkarebetyg och foto sändes före den 20 dennes till Lasarettet.

Sjuksköterskelev.

Plats som elev blir den 1 juni 1919 ledig vid Nyköpings hospital. Lön med krigstidstillägg för närvarande ungefär 80 kronor i månaden jämte allting fritt. Svar med skolbetyg, läkarebetyg, frejdebetyg samt tjänstebetyg till Föreståndarskan.

Barnfröken

sökes för 3 barn i ålder 3, 7, 12 år. Den som kan övervaka 12 åringens läxor — även tyska — har företräde. Jungfru och liten barnflicka finnes. Svar med foto, löneanspråk samt referenser från föregående platser till »Köpmannafamilj», Örebro.

Två lärlarinneplatser

vid Johannesbergs sinnesslöanstalt invid Mariestad äro till ansökan lediga med tillträde instundande hösttermin. Fackutbildning, ådagalagd genom betyg från Slagsta seminarium eller väl utskörd tjänstgöring vid sinnesslöanstalt, önskvärd: för den ena dessutom kompetens att leda kindergartensavdelning. Vid sångförmåga fästes avseende. Ansökningshandlingar, ställda till Styrelsen, insändas före maj månads utgång till föreståndaren, adr. Mariestad vilken och lämnar övriga upplysningar.

12 timmars vila

och ändå 12 timmars arbete utfört

Delta låter som en paradox men kan bokstavligen få sin tillämpning. Ett paket Barnängens Hudik-tvättpulver, använt enligt bruksanvisning, gör Eder tvätt ren och vålluktande samt befriar Eder från allt arbete med borstning och gnidning.

Barnängens Hudik-tvättpulver är absolut fritt från skadliga beståndsdelar.

Barnängens Hudik-tvättpulver är även förtärligt till tvättning av linoleummattor och målade ytor.

Sundsvallslotteriet

till förmån för Sundsvalls skollovskolonier.

LOTTE KOSTAR Kr. 2:50.

Dragning förestående.

Vinstlotterna inköpas **kontant** av A.-B. LEVERATOR, *Styckjunkareg. 5, Stockholm.*

Undantag utgör vinsten »Villaegendom i Sundsvalls skärgård».

Deltagarna i lotteriet äro tillförsäkrade samma förmåner som i ett **Penninglotteri** enligt följande

VINSTPLAN:

Vinst n:o	Vinstvärde	Inköpes för
1 80 tunnland jord med 1 häst och 2 kor ...	15,000 kr.	12,000 kr. kontant
2 30 tunnland jord med 1 häst och 2 kor ...	14,900	11,920
3 Villaegendom i Sundsvalls skärgård	12,000	8,800
4 Eget hem (18 tunnland jord med åbyggnader)	11,000	8,000
5 Kreatursbesättning	10,000	4,000
6 Möbler till 2 rum	5,000	4,000
7 Ett par vagnshästar	5,000	4,000
8 Diadem, juveler och platina	2,500	2,000

Dessutom nära 9,000 vinster. **Sammanlagda vinstvärdet 140,000 kronor.**

Vinstlotterna inköpas så snart

:: dragningslistan utkommit. ::

Lotter à 2:50 säljas hos de vanliga kommissionärerna samt kunna rekvireras direkt hos Lotteribestyrelsen på bredvidstående beställningssedel. Lotteriets adr: **Riddaregatan 12, Stockholm 5.**

Dragningslistan utkommer 3 å 4 veckor efter sedan dragning är avslutad.

Beställningssedel

(Urklippes och insändes)

Härmed rekvireras st. lott till **Sundsvallslotteriet**, Riddaregatan 12, Stockholm 5, varvid kostnaden för porton och dragningslista även torde uttagas.

..... den 1919.

Namn (tydligt)

Postadress (tydligt)

Nyprättade
**poliklinik-
sköterskeplatsen**

vid Umeå Lasarett är till ansökan ledig att tillträdas omedelbart. Begynnelselönen 500 kr. plus 50 proc. dyrtidstillägg.

Svar till Överläkaren Doktor K. H. Giertz, Lasarettet, Umeå.

**Föreståndarinne-
plats.**

Bildad, barnkär föreståndarinna sökes för kolonien Hemgården, som hålles öppen året om för svaga barn från Sundsvalls folkskolor. Betyg och löneanspråk insändas före den 1 maj till Skollovskolorna, Sundsvall.

**Föreståndarinne-
befattningen**

vid Diakonikretsens i Borås upptagningshem för barn kungöres härmed ledig till ansökan. Hemmet mottager omkr. 20 barn i olika åldrar. Föreståndarinna, som har trenne biträden, bör vara kunnig i skötsel av späda barn och även kunna förestå hushållet. Lön 600 kronor jämte bostad, fritt vivre och tvätt. En månads ledighet på sommaren. Ansökningshandlingar insändas före denna månads utgång till undersekreteraren.
Borås den 5 maj 1919.
E. BESKOW, Kyrkoherde.

Platserna som
**föreståndarinna o. hushålls-
lärarinna**
samt som
slöjd- och trädgårdslärarinna

vid Lanthushållsskolan i Tollarp äro lediga att tillträdas den 7 juli d. å. Sökande skola hava genomgått Lanthushållningsskola. Undervisningsskyldighet cirka 10 mån. årligen. Löner med dyrtidstillägg f. n. resp. 1,800:— och 1,450:— kr. jämte möbl. rum. Ansökn. före 1 juni till Lanthushållsskolans styrelse, adr. Tollarp.

Sinnessjukvård.

Några friska o. ordentliga flickor, ej under 20 år, få anställning som semestervikarier vid Uppsala Hosp. o. Asyl. Lön 120 per månad, därav avdrag för mat 1,42 per dag. För övrigt allting fritt — Semestervikarien har, efter slutad semestertid företräde framför andra sökande till elevplats.

Ansökan åtföljes av ålders-, läkare-, skol- och tjänstgöringsbetyg samt insändes under adr.
Överläkaren, Hospitalet, U p s a l a.

**Länsepidemisjuk-
skötersketjänsten**

i Halmstads distrikt är för ansökan ledig. Avlöning 700 kr. med 2 ålders-tillägg å 50 kr. efter 3 å 6 år. Dyrtidstillägg utgående tills vidare med 365 kr. plus 1/3 av årslönen. Fria resor och fritt vivre vid tjänsteförättningar. Då så ske kan ledighet 14 dagar årligen utan löneavdrag. Vid irakad sjukdom fri vård å länets sjukvårdsinrättningar. Ansökningshandlingar insändas till förste provinsialläkaren, Halmstad, före den 10 juni d. å. Prästbetyg, läkarebetyg, intyg om kompetens samt meritförteckning i övrigt böra medfölja ansökan. Tjänsten skall tillträdas 1 juli d. å.

PLATSSÖKANDE

FULLT HUSHÅLLSKUNNIG bättre medelålders flicka önskar i juni plats till ensam dam eller liten familj. Helst att medfölja till badort över sommaren. Svar till »Magda», Iduns exp. f. v. b.

UNDER SOMMAREN önskar bildad, musik-, medelåld. dam, kunnig i handarbeten o. vävning, matlag. m. m., mot fritt vivre hjälpa till med varje-handa i ett gott lanthem förekommande göromål. Svar till »Helst genast», Djursholm p. r.

UNG, ELEMENTARBILDAD FLICKA, som genomgått husmoderskola och »kunnig i övriga inom ett hem förekommande göromål önskar plats i trevlig familj, där jungfru finnes. Van vid arbete och inte rädd för att taga i. Svar till »Hurtig familjemedlem», Lysekil p. r.

UNG, BILDAD FLICKA, som genomgått husmoderskola och vävkurs önskar snarast möjligt komma till bildad familj, där ungdom finnes, antingen till herrgård eller bruksamhälle. Villig betala efter överskottskommelse och deltagar gärna i förekommande göromål. Svar till »Familjemedlem», Asgatan 22, Falun.

BARNMORSKAN, FRÖKEN ESTER BECKMAN, adr. Skara, åtager sig efter överskottskommelse praktik i familjer. Ref. på begäran. Tel. genom Skara 34.

UNG FLICKA, som genomgått husmoderskola och är kunnig i husliga göromål, önskar mot fritt vivre, för vidare praktik och för att lära en värddinnas plikter, komma till bildad och trevlig familj på större egendom. Önskar anses som familjemedlem. Svar till »Smäländska 22 år», Iduns exp, Sthlm.

HEMMANSÄGAREDOTTER önskar å herrgård, helst i Svealand, 20 juni—20 aug. under husmors ledning deltaga i ett väl ordnat hems skötande. Svar till »Fria resor, Parteböda p. r.

LÄRARINNA önskar under sommarferien få medfölja familj eller ensam dam såsom hjälp eller sällskap till badort eller annan sommarvistelse, gärna i fjällen eller vid västkusten. Sign. Box 106, Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA som är anställd på kontor önskar, för ombyte plats, hos bättre familj där jungfru finnes, såsom hjälp. Ser gärna att något barn finnes. Svar märkt till 1 juni, »Skolbildad norrländska», torde ställas till Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG SMÅSKOLLÄRARINNA önskar plats i familj som familjemedlem under juli och augusti. Villig att deltaga i alla inom ett hem förekommande göromål event. läsa med barn. Svar till »Norrländska» adr. N o r s j ö.

28-ÅRIG BILDAD, ENKEL FLICKA, önskar under sommaren plats å herrgård eller större samhälle som hjälp och sällskap. Goda rek. Svar emot ses tacks. till »Villig familjemedlem», Skottes annonsk., Odengat. 63, Sthlm.

UNG, HURDIG SKANSKA önskar som husmoders sällskap och hjälp komma i trevlig familj. Är elementarbildad samt villig och van att deltaga i matlagning och andra husliga sysslor. Fritt vivre önskvärt. Tacksam för svar till »Lantbrukardotter», Iduns exp.

Undervisningsvan STUDENTSKA med lärarinneexamen önskar plats hos familj på landet. Kan även ge lektioner i piano. Eget rum. Tacksam för svar med uppgift om löneförhållanden till »Intresse», S. Gumaellii Annonsbyrå, M a l m ö.

EXÅM. KVINNLIG SJUKGYMNAST som praktiserat i Sverige och utrikes önskar i sommar komma i fin god familj på landet för att ge massage, eller medfölja till badort eller på utrikes resa. Engelsktalande och musikalisk. Bästa referenser finnes. Svar till »Sommaren 1919» Iduns exp., Stockholm.

FÖR 17 ÅRS FLICKA, som nyss genomgått 8-klassigt läroverk önskas plats på landet i gott hem gärna där ungdom finnes, för att deltaga i husligt arbete under fast och vänlig ledning. Ref. givas och önskas. Svar till »1 juli», Malmö p. r.

ENKEL FLICKA önskar mot fritt vivre få komma till herrgård eller större lantgård för att få lära matlagning. Är villig att deltaga i alla husliga sysslor. Svar till »A. 26 år», Iduns exp.

17-ÅRS FLICKA önskar plats i familj att hjälpa till med alla inom ett hem förekommande göromål. Tacksam för svar till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

Ung, bildad lärarinna önskar såsom sällskap medfölja dam till badort under sommarferien. Svar till »Gladlynt», S. Gumaellii Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

Undervisningsvan lärarinna önskar under sommaren läsa med nybörjare. Resans längd utan betydelse. Sv. märkt »Fritt vivre», p. r. Halmstad.

Deutsches gebildetes junge Mädchen in allen Zweigen des Haushaltes erfahren, sucht Stellung mit Familienanschluss und Gehalt, zum 1 Juni oder später. Svar till »Tyska», Box 39, Karlshamn.

Språkkunnig lärarinna vid 6-kl. komm. mellanskola önskar sommarplats. Studerar utomlands. Gärna till badort. Vivre o. resor. »Nytt a. o. nöje», Iduns exp. f. v. b.

Studentiska, folkskollärarinna önskar under sommarferien såsom guvernant åtfölja familj till badort. Svar till »Fritt vivre» Trångstad p. r.

20-ÅRIG, enkel flicka önskar till 1 juni, såsom familjemedlem plats å prästgård eller egendom, för att under husmors ledning få deltaga i alla i ett hem förekommande göromål. Är villig erlagga någon betoning. Svar till »Wilhelmina», Alvarleö p. r.

Av duktig husmor önskar ung flicka mot ersätt. n. hålla verklig undervisn. i matlag. Tacksam för svar till »Föräldralös», Kalmar p. r.

18-ÅRIG flicka, som genomgått 8-kl. läroverk och av god familj önskar fr. o. m. juli plats helst å större herrgård eller prästgård som sällskap eller att undervisa barn intill 12 år i vanliga skolämnen. Någon lön önskvärd. Svar till »18 år Djursholm» under adress S. Gumaellii Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

17-ÅRIG, elementarskolebild. flicka av god familj, önskar under sommarferien vistas på landet och emot fritt vivre undervisa barn som under sommaren behöva förkovra sig i läsning, ävensom deltaga i lättare sysslor i hemmet. Svar emot ses tacksamt till »Norrländska 17 år», under adress S. Gumaellii Annonsbyrå, Sthlm f. v. b.

Guvernantsplats önskar småskollärarinna under sommarferien. Svar till »Lärarinna 20 år» S. Gumaellii Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

På landet önska tvorne syskon under sommarferien komma för att biträda vid dagliga göromål. Gosse 16 år flicka 14 år från bildat hem i Stockholm. Hava god erfarenhet från föregående landsvistelse. Företräde där jämnåriga finnas. Svar med pris och upplysningar till »Bildat hem», Box 19, Stockholm 1.

Två bättre flickor önska plats i familj. Helst i Dalarna. Svar till »R. A.», Göteborg 9, p. r.

Husföreståndarinna. Ung, bildad dam önskar där husmor saknas förestå hemmet tillsammans med jungfru. Är kunnig i alla inom ett hem förekommande göromål, är gladlynt och musikalisk, sjunger och spelar gärna. Svar emot ses tacksamt under adr. »Hemtrevnad» Partille.

Kv. gymnastikdirektör önskar under sommarferien anställning. Sv. märkt »Flerårig praktik», Iduns exp. f. v. b.

Två st. 22-års flickor önska gemensam elevplats på större herrgård. Svar inom åtta dagar till »Skötsamma», Smedstorp pr Nyhamnsläge.

Till utlandet. Som resällskap och hjälp önskar kvinnlig sjukgymnast åtfölja ensam dam eller familj. Svar till »Engelsktalande», Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Ung, musikalisk, dansk flicka önskar från den 1 juli mot fritt vivre lära hushåll i någon skånsk prästgård. Svar till »Familjemedlem», p. r. Lund.

Språkkunnig massös och sjukgymnast önskar anställning som assistent vid badort eller som privat massös. Svar märkt »Språkkunnig massös», Nerikes Allehanda, Örebro.

INACKORDERINGAR INACKORDERING för 12-års flicka önskas till sommaren hos familj, som ämnar vistas vid kusten, helst i Skåne. Svar till »Jämnåriga», Svenska Telegrambyråns Annonsavdelning, Stockholm f. v. b.

KONFIRMANDER mottagas 5 juli—11 aug. Kamrater finnas. Tillfälle till bad. Goda ref. Kyrkoherde Axberg, Normlåsa. Rt. 15.

INACKORDERING för en ung, musikalisk flicka sökes för sommarferien i god familj på landet, där hurtig ungdom finnes och där tillfälle vore att deltaga i husliga sysslor. Sv. med uppgift om läge, pris och övriga förutsättningar till H. Nilsson Angårdsplatsen 6, Göteborg.

INACKORDERING ÖNSKAS över sommaren för väluppfostrad flicka av bästa karaktär i fin familj, helst vid kustbadort. Svar till »20-åring», Annonskontoret Union, Birger Jarisgatan, Stockholm.

INACKORDERING önskas av ung folkskollärarinna under juni, juli i bildat, gott hem på landet, gärna i mellersta eller norra Sverige. Skog och sjö, trevligt sällskap. Svar till »Skånska» p. r. Hälsingborg.

I PRÄSTGÅRD helst Sörmland eller Dalarna, önskas inackordering av medelålders Dam för vila efter genomgången operation. Svar till »Sommaren 1919», Kiosken Järntorget, Göteborg.

Doktorinnan Vilma Erikssons Hvilohem, beläget 15 min. skogsväg från Arvika. Adr. Högåsen, Arvika. Bröstklena mottagas ej.

I bildat hem på landet önskas under en del av sommaren inackordering för en 14-års gosse, helst där jämnåriga finnes. Svar till »Inackordering», Kiosken Vasaplatsen 2, Göteborg.

Konfirmander mottagas 16 juni—27 juli. Elfte året. Komminister Rudolf Möller, Svanesund, Orust.

Båstads Helpension för flickor börjar sitt åttonde läsår den 10 sept. 1919. Attaklassig flickskola. Hemskola, avsedd huvudsakligen för sådana elever, åt vilka ett verkligt hem önskas under uppväxtåren. Anmälningar mottagas av Föreståndarinna, fröken Bertha Jönsson, som även lämnar närmare upplysningar.

ALTIFIN
För våren!
Dräkt- & bluspåsen
”ALTIFIN”
(patent)
för skydd mot mal och damm.
Säljes i hvarje välsorterad affär samt i parti hos
JOHN BLOMBERG & Co A-B.
STOCKHOLM.
TELEFONNR: ALLM. 5113, RIKS 1201 & 1202.

”På säker grund byggas solida bus — en väl placerad annonsering förfelar icke målet”.
Idun som är fämnt spridd öfver hela landet ställer gärna sin erfarenhet till Eder tjänst.

Vägen till ekonomiskt oberoende.

Har ni, unge man eller kvinna, någon gång tänkt på vad det vill säga att vara självständig och oberoende, att kunna fritt råda över Er själv och Edra handlingar? Endast detta ger livet dess verkliga innebörd och värde. Hur skönt är det ej att vara medveten om, att man är sin egen herre och »sin egen lyckas smed»! Det är ingen mening i att slita och släpa från morgon till afton och ständigt vara den underordnade, när Ni inom kort tid kan uppnå en god ekonomisk ställning genom att börja egen verksamhet, vartill ej fordras något kapital. Härmed erbjudes alla framåtsträvande män och kvinnor ett värdefullt och beprövat system, som absolut skall föra till målet. Undervisning härmed delas per korrespondens. Avgiften är ringa. Om Ni följer anvisningarna i min lärokurs, skola penningarna formligen regna över Eder utan att Ni, som förut, behöver slita ut er både till kropp och själ för att förtjäna till ert livs uppehälle. Självt började jag min bana i livet på en mycket underordnad plats, men har nu, genom att använda detta system och med en summa av endast 75 kr., lyckats arbeta mig upp till välstånd och oberoende på mindre än 2 år. Detta kan bevisas. Alla kunna uppnå samma goda resultat. Penningarna återbetalas, om Ni ej lyckas. Alltså ingen risk!

Skriv i dag och begär prospekt, som sändes gratis och franko.
FORTUNA-INSTITUTET, Avd. 12, KALMAR.

**”I Dalarne”
Marielunds Pensionat**

adress Gagnef. Härligt beläget. Välkänt. Ref.: Sv. Turistfören. Rikstel.

Inackordering
önskas för äldre dam i god familj på billig ort i stad eller på landet. Egna möbler kunna medföras. Svar emot ses under adress »Lady T.», Iduns exp. f. v. b.

Sommarhem.

En 16 års yngling av god familj önskar under sommarferien inackordering på egendom, helst nära sjö, för att hjälpa till med åkerbruk eller trädgårdsskötsel. Moderligt tillsyn önskas. Svar till »Lantvistelse», Annonsbyrå Hugo Krantz, Göteborg f. v. b.

Ung lärarinna

önskar att under juli månad få inackordera sig i prästg. el. större lantgård. Hjälper gärna till med skrivgöromål el. husliga sysslor om så önskas. Tacks. för sv. till »Familjemedlem», Västerviks Veckoblad, Västervik.

D:r A. KARSTEN

Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut
Kungsgatan 60, STOCKHOLM
Behandling av
reumatiska åkommor.
Gymnastikdirektörsexamen

avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.

Ny kurs börjar 1 sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

**GÖTEBORGS
GYMNASTISKA INSTITUT**
Förmånligaste specialkurs i
MASSAGE o. SJUKGYMNASTIK
Gedigen och fullständig utbildning
Begär illustrerat prospekt.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik
Begär prospekt!
Stockholm. Holländaregatan 3.

Velvet Complexion.

Oöverträffligt hudmedel.
»Velvet Complexion» är en mjölkliknande vätska som utan tvivel är framställd av mandel. Vilka ytterligare ingredienser, som släta ut rynkor, göra musklerna fasta och ge hyn klarhet och vithet, vet jag ej. Något trolleri är det.

Ur Anna Söderberg: Skönhetsvärd.
FRANSKA PARFYMMAGASINET,
Hovleverantör.
Drottninggatan 21, Stockholm.

Mot grått hår och mjäll.

Härmed meddelas att det utmärkta och så mycket efterfrågade härvtatnet mot grått hår som förhindrar häravfall och fullständig borttagning av mjäll och som i över 40 års tid fört i Fanny Gjelns Parfymmagasin, Malmörögat. 5, Sthlm, numera fås under adr. Firma Fanny Gelin, Norrviken, Riks- och Sthlmstel. Norrviken 214. Pris 6.30 kr. fraktfritt.

FLÅTOR förfärdigas af Ederi afkamade hår, för endast 7 kr. pr st.
Förstklassigt arbete garanteras
A. Johansson, Bonäs, Mora.

Missprydande hårväxt,
vårtor, födelsemärken avlägsn. med
Elektrolysbehandling.
FRU HILMA HJERTSTRAND,
Osterportgat. 6 B. Tel. 5693 Malmö.

SJU

dagar i veckan
läses en annons i

IDUN

HUSÖVARNA SYNASKINER

Förmånliga
afbetalningsvillkor.

Underlivslidande

och dylikt undgås bäst genom bruk av livmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Livmoderspegel 10 kr. Även andra sjukvårdsartiklar. Prislista mot 12 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllerväggsgatan 53 b, Malmö.

Idun utgives denna vecka i A och B.

Lärarinnehemmets Lotteri

Lotten kostar 2:10

Vinstlotterna inköpes **kontant** av **Aktiebolaget Le-
vator**, Styckjunkaregatan 5, Stockholm, vadan del-
tagarne tillförsäkras samma förmåner som i ett
..... **penninglotteri** enligt följande

Lotten kostar 2:10

VINSTPLAN:

Vinst nr	Vinstvärde:	Inlöses för:
Vinst nr 1 <i>Jordegendom</i>	12,000 kr.	9,600 kronor kontant
» 2 <i>Jordegendom</i>	11,900 »	9,520 »
» 3 <i>Jordegendom</i>	10,000 »	8,000 »
» 4 <i>Uppsättn. av levande landbruksinventarier</i>	8,000 »	»
eller valfritt <i>Uppsättning av döda landbruksinventarier</i>	8,000 »	6,400 »
Vinst nr 5 <i>Elektrifiering av landtgård</i>	4,500 »	»
eller valfritt <i>Acetylenverksverk</i>	4,500 »	3,600 »
<i>Dessutom</i> nära 7,000 vinster tillsammans värda.....	64,000 »	51,200 »

Vinstlotterna inköpas så snart

- - dragningslistan utkommit - -

Dragningslistan utkommer 3 à 4 veckor efter sedan dragningen är avslutad.

Lotter à kr. 2,10 säljas hos de vanliga kommissionärerna samt kunna rekvireras direkt hos Lotteribestyrelsen på vidstående beställningsedel.

LOTTERIETS ADRESS:

Riddaregatan 12, Stockholm 5.

BESTÄLLNINGSEDEL

(urklippes och insändes).

Härmed rekvireras st. lottsedel till
Lärarinnehemmets lotteri, Riddaregatan, 12 Stock-
holm, varvid kostnaden för porton och dragnings-
lista även torde uttagas.

..... den 1919

Namn (tydligt)

Postadress (tydligt)

BENNINGE HEMSKOLA, STRENGNÄS.

20:de kursen 15 juni—20 sept. Matlagn., bak,
inkokning, söm, trädgårdssk., tvätt m. m.
**Trädgårdselever och elever endast i köket
mottagas.**
Lanthushållskurs 23 sept.—20 dec.

Örebro Fröbelseminarium

Utbildning för barnträdgårdar, hem, barnhem, barnkrubbor o. d.
Prospekt och upplysningar genom Föreståndarinnan MARIA KJELL-
MARK, Örebro. Rikstel. 19 20.

Vita Bandets Husmodersskola

i Ljusne börjar nytt arbetsår 1 aug. 1919. Undervisning meddelas i matlagn., bakning, konservering, vävnad, sömnad, trädgårdsskötsel m. m. Skolan åtnjuter statsunderstöd och stipendier kunna sökas av mindre och obemedlade elever. Undervisningstid 11 mån. Avgift för helinackordering på skolan jämte undervisning 50 kr. pr mån.
Prospekt på begäran. Anmälningartorde inlämnas före den 10 juni till undertecknad.
ALICE BERGSTRÖM,
Föreståndarinna.

Privata Högre Lärarinneseminarium i Stockholm.

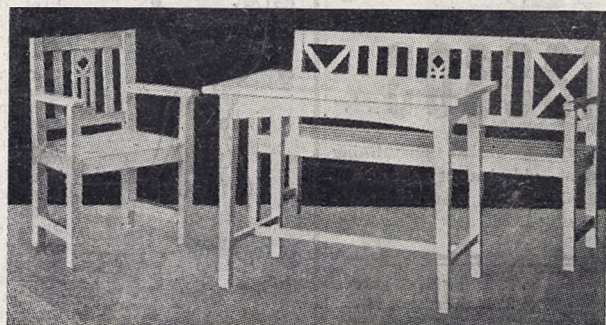
Riddaregatan 23.

Omfattar en lägre, tvåårig kurs, samt en därpå byggd högre kurs avdeln. III, vars genomgående medför högre kompetens.
Fördringar för inträde i avd. I: Fullständigt avgångsbetyg från 8-klassig flickskola samt prövning i föreskrivna ämnen.
Inträdesprövning till avdeln. I anställes i början av juni och i slutet av augusti. Extra elever kunna mottagas i ett eller flera ämnen.
Ansökningar, åtföljda av betygsavskrifter, fräjd- och läkarbetyg, insändas under adress Riddaregatan 23, Stockholm, före den 5 Juni, till läroverkets föreståndarinna Fröken Sofi Anderson, som även meddelar upplysningar.
STYRELSEN.

Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.

Försäkrings A.-B. NORNAN, Göteborg.

TRÄDGÅRDSMÖBLER

I STORT URVAL, FÖRST-
KLASSIG TILLVERKNING

RÖNNEÅDALENS AKTIEBOLAG, BILLINGE,
TELEFON 38.

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Ludvika:** Ludvika Tidning.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Norrköpings Tidningar.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oscarshamns-Posten.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Säter:** Sätters Tidning.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Visby:** Gotläningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växjö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnköldsvik:** Örnköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

ÄMNAR I SOMMAR med mina 2 barn, 4 o. 6 år, samt ev. jungfru tillbringa 4 à 6 veckor på någon liten ej dyr badort, lämplig för barn, å danska kusten i närheten av Hälsingör, men vet ej alls huru få reda på lämplig plats. Oändligt tacksam för råd å lämplig badort samt helst å godt billigt pensionat är »Ung officersfru», Iduns exp.

Sommarbostad vid Torekov.

2 rum, med eller utan kök, finnas till uthyrning för mindre familj, 15 min. väg från Torekov och havet. Vackert läge. Pensionat finnes i närheten. 125 kr. pr mån. Svar till »Sommarbostad» p. r. Torekov.

Liten särdeles trevlig

villa

invid sjön Garnsviken i Osseby-Garns s:n säljes. Nybyggd, inneh. 4 rum och kök samt källare m. m., mindre trädgård. Daglig ångbåtskom. på Stockholm sommartiden. Närm. uppl. gen. landsf. E. Woxén, Brottbby, Rikstel. Brottbby 10.

TRÄDGÅRDSBÖCKER

Ny förteckning gratis från
A.-B. Hedéns Bokhandel, Hälsingborg.